

Briand kátrányban

Aristide Briand szobrát, egy kis francia városkában, az elmúlt éjszaka kátránnyal kenték be és fel akarták gyujtani. A kátrány a szobron maradt, a felgyujtás nem sikerült. Briand kátrányban: — ez a mai Európa állítólagos békevágyának szurkosan sötét szimbóluma.

Abban a pillanatban történik ez, amikor Genfben Németország fegyveres erejének sürgős emelését kéri, attól a Paul Boncourttól, aki három héttel ezelőtt éppen a Briand-szobra előtt, a leleplezési ünnepségen, hatalmas békeszónoklatot tartott. Nemcsak a szoborról, hanem a békevágyról is lehullott a lepel: a szobrot lepel helyett kátrány borítja és a békevágynak leplezetlenül kibújik az arca. Ezen az arcon Nem. Briand jószágos, kicsit bohém, kicsit cinikus mosolya ül, hanem a vonások fogycsorító torzulatban a vér és gáz szagára rángatóznak.

Briand neve ezekben a napokban már másodszer bukkan fel a világsajtóban. Valahányszor ellenfelei támadták, sohasem elvi alapon rohanták meg, hanem mindég felelevenítették egy régi nantesi asszony ügyét. Mivel Briand három millió francia franknyi vagyonát nem madame Noutaura hagyta, hanem a rokonnaira, madame Noutau azzal fenyegetőzik, hogy nyilvánosságra hozza Briandnak hozzáírt szerelmesleveleit. A nagy genfi le- és felszerelési színjáték mai fontos fázisában, egyrésztől, másrésztől pedig a halott Briand magánügyeinek szellőztetése között: ismeretlen tettesek bekátrányozzák a békés Európa sugárzó akaratú, messze világító szellemű nagy vágyódójának szobrát.

Ismeretlen tettesek?... Azok, akik a háboru utáni Franciaország politikai irányait ismerik és azok, akik figyelik a genfi szélmalom nagy kerepelőit, ismerik ezeket a tetteseket. Ezek azok a kellemes brávók, akik azt hiszik, hogy mert a szobrot kátránnyal kenték be, Briand békevágyának szellemét is megbecstelenítették. Mi emlékezünk erre a mentalitásra.

Ezek azok az ismeretlen, vagy nem is ismeretlen tettesek, akiknek eszükbe jutott, hogy bizonyára egyszer és mindenkorra kioltják annak a harminc vagy negyven német írónak a szellemét, akiknek a műveit máglyára rakták és elégették. A metódus ugyanaz, Briandt bekátrányozzák, hogy felgyujthassák — már tudniillik a szobrot — abban a reményben, hogy ezzel a béke szelleme éppen úgy elég, mint ahogy azt hitték; elhamvad minden ötlet, minden szellem és minden termékenyítő gondolat, amit a berlini máglyára oly mohón rádobtak. De se kátrány, se tűz, se máglya, se ottak nem elég erősek azonban ahhoz, hogy a földrészt kiapadhatatlan és végtelen békeszomszúságát kiirthassák...

Néhaj Briand szobor nélkül is szobor maradt volna mindenütt, ahol Európát ujja akarták építeni. A nantesi ügyvéd karrierje oly tisztán és töretlenül ivel a halhatatlanság felé, beszédeinek gyűjteményes kötete olyan feledhetetlen bibliája marad a szeretetnek és a népek önelkező barátságának, hogy nincs az a kátrány vagy szurok a világon, amely a meg nem értés és a rosszindulat vagy a gyűlölet fekete masszáját jelenthetné az ő szelleme felett. Ittába voltak a különböző kék, fehér, barna és vörös diplomáciai könyvek, hiába íródtak a történetudósok vitairásai, nem tudták a történelem kélőszéke elé állítani azt a valakit, akire teljes bizonyossággal rámutatva, meg lehetett volna állapítani, hogy ő okozta a... it, de diplomáciai vitairatok és történelmi dokumentumok asszisztenciája nélkül is, rá lehet mur-

Fontos tárgyalások a román, a lengyel, a szerb és a török külügyminiszterek között

Titulescu közvetít Lengyelország, a kisantant és a szovjet között -- Tevfik Rüzsdy bey török külügyminiszter Belgrádban tárgyal -- Genf szerepe a Balkán új erőviszonyainak kialakulásában

Varsóból jelentik: Titulescu román külügyminiszter ma délután Varsóba érkezett. A pályaudvaron a román követ vezetésével a követség személyzete, a kisantant-államok követei, Beck Vladimir lengyel külügyminiszter, valamint a lengyel külügyminiszterium vezető ténylezői fogadták.

A lengyel lapok rendkívüli számot adtak ki Titulescu tiszteletére. A lapok nagy politikai és diplomáciai jelentőséget tulajdonítanak Titulescu varsói útjának. Megállapítják, hogy Titulescu varsói útja összefüggésben áll a kisantant, Lengyelország és a szovjet között történt megnevezési paktum aláírásával.

A lengyel lapok hosszú cikkekben méltatják Titulescu kivételes diplomáciai és politikai érdemeit. Felvonultatják eddigi tevékenységét és mint a mostani Európa egyik legkiválóbb diplomatáját emlik. A Gazete Polska feltűnő cikkében Titulescu érdemeinek felsorolásánál megállapítja, hogy

Románia és Lengyelország közeledése Titulescu irányítása alatt barátsággá formálódott

és Titulescu varsói látogatása ezt a barátságos

Belgrádból jelentik: A „Pravda“ jelentése szerint Genfben Jettics jugoszláv és Benes csehszlóvák külügyminiszterek hosszasan tanácskoztak az olasz tervezet és a leszerelési indítvánnyal kapcsolatban a németek és franciák között felmerült ellentétek kérdésében. Elhatározták, hogy a kisantant legközelebbi értekezletét decemberben, vagy januárban tartják meg Belgrádban.

Utlevél-illeték-emeléssel csinálnak idegenforgalmi-propagandát

Tilea Viorel államtitkár feltűnést keltő nyilatkozata — „A belső földiek nem vihetik ki pénzüket az országból“ — Lengyel példára hivatkozik a miniszterelnökségi államtitkár

Bucurestiből jelentik: Rendkívül érdekes nyilatkozatot adott az idegenforgalom kérdésében Tilea Viorel miniszterelnökségi államtitkár az egyik bucuresti-i lapnak. Tilea kijelentette, hogy elsősorban kényelmet kell biztosítani a külföldről érkező vendégeknek. Modern szállodákat, jó utakat, tisztaságot és olcsóságot.

— Szeretném, ha elolvassák azokat a jelentéseket, — mondotta az államtitkár, — amelyeket az egyes megyékben megalakult idegenforgalmi bizottságoktól kaptunk. Szó van bennük szállodákról, fürdőszobák nélkül és egyéb primitív berendezésekről, amelyek semmiképpen sem elégíthetik ki a külföldi vendégeket. Ezekben az állapotokon változtatni kell és erre nézve már részletes tervezetet

viszohyt még szorosabbá fogja tenni. Titulescu ma délután már megkezdte tárgyalásait a lengyel külügyminiszterrel.

Belgrádi jelentéseink szerint

Tevfik Rüzsdy bey, török külügyminiszter tegnap vizont Belgrádba érkezett.

A Politika szerint a látogatás kapcsolatban áll a török-jugoszláv barátsági szerződés megkötésével, amely a jugoszláv lap értesülése szerint még ma megtörténik. Az egyezmény alapja a Kellogg-paktum elgondolásán alapuló megállapodás lesz, amelyet öt évre kötnek. Politikai körök szerint

a török-jugoszláv egyezmény aláírása folyamán a török-görög megegyezés létrejöttének és egyik láncszeme a Balkán újjáépítését célzó politikai munkának.

A Petit Parisien szerint a szerződés úgy szól, hogy a két állam lemond a háborúról, mint a nemzeti politika eszközeinek alkalmazásáról. Tevfik Rüzsdy bey török külügyminiszter nyilatkozott a lapok munkatársai előtt Gömbös és Kánya ankarai látogatásáról. Kijelentette, hogy

nagy örömmel tekint a magyar miniszterek látogatása elé.

dolgoztam ki. Olyan tervezetet, amely megfelel a mai viszonyoknak.

Az államtitkár ezután kijelentette, hogy arra nézve is történnek a jövőben intézkedések, hogy

a belföldiek ne vigyék ki a pénzüket, hanem a romániai fürdőhelyeket keressék fel.

— Tudják, mennyi utlevéltaksát vet ki Lengyelország a külföldre utazni akarókra? Harminckétezer lejt, — jelentette ki Tilea, aki végül megállapította, hogy egyes megyékben már meg is kezdtek az utak javítását az idegenforgalom érdekében.

Az államtitkári nyilatkozat, — beavatottak szerint —

bejelentése az utlevél-illetékek közeljövőben történő nagyobbarányu felemelésének.

atni a francia városka szobrára: „Ez volt az az ember, aki békét akart, itt a szobra, a kátrány alatt!“

S ha valaha illett valakire a magyar költő

verssora, úgy most ráillik Briand emlékművére. Mintha a nagy francia gordonkahangján szólna ez a pár szó: „Szobor vagyok, de fáj minden tagom.“ (F. T.)

Titokzatos bonyodalmak Bucurestiben Fortu professzor állítólagos merénylete körül

Hír szerint a professzor ráölt egy rendőrsztre, — a belügy-minisztérium kategórikusan cáfolja a hírt. — Mit mond a polgári blokk vezére?

Bucurestiből jelentik: Az ellenzéki politikai propagandavivésekkel kapcsolatosan több bucuresti-i lap azt a szenzációt közli, hogy Fortu professzort, a polgári blokk vezérét a tegnapi gyűlésen a rendőrség emberei többször megtámadták, mire

Fortu professzor feldühödve revolvert rántott és Popescu Aurél rendőrsztre többször ráölt.

A belügyminisztérium részéről megeltett vizsgálat alapján erre vonatkozólag ma délután a következő hivatalos jelentést tették közzé:

„Hivatalos helyen megállapítást nyert, hogy Fortu tanárt előadása alkalmával senki sem zaklatta.

Senki fegyverét nem használta és senki sem lövöldözött.

legkevésbé pedig Popescu Aurél rendőrsztre nem lött senki, mert Popescu a gyűlés ideje alatt nem a belvárosban, hanem az egyik távoli külvárosban teljesített szolgálatot. Az egész erre vonatkozó közlemény sajnálatos misztifikáció következménye.

Az itt közölt hivatalos jelentéssel kapcsolatban az újságírók ismét felkeresték Fortu professzort, aki erre kijelentette, hogy

nem is egy, hanem négy rendőrt is megsebesített, köztük sógorát, Sinea rendőrsztre is, akit a Gerota-szanasatóriumban ápolnak.

Az újságírók erre telefonon kérdést intéztek a szanasatóriumhoz, ott azonban kijelentették, hogy nem tudnak semmit a sebesültről. A titokzatos lövöldözés ügye nagy izgalmat kelt a fővárosban és a lapok azt hiszik, hogy Fortu professzor csak agitációs célből hirdeti állítólagos lövöldözéseit.

Leleplezték Kisenevben a hamis százelejesek központi gyárát

Tökéletes hamisítványokat állítottak elő — Több, mint három millió lejnyi hamis ezüst-pénzt találtak

Chisenev mellett, Bruestureu községben nagyarányú pénzhamisító-bandát leplezték le, mely kizárólag 100 lejes ezüstpénzt gyártott és a hamisítványokat oly tökéletesen állították elő, hogy a valóditól alig lehet megkülönböztetni.

Az eddigi nyomozás feltevése szerint ebből a központból szórták szét az egész országban a hamis százelejeseket. A pénzhamisító társaság élén intellektuelek állottak. A rendőrség a házkutatás alkalmával több mint három millió lej „név“-értékű „kész-árut“, hamis százelejest talált, amelyet most akartak forgalomba hozni. A nyomozás elsősorban annak megállapítására törekszik, hogy milyen mennyiségben hozták forgalomba eddig a hamis százelejeseket. A pénzhamisítók leleplezése következtében eddig már számos letartóztatás történt.

Ujra papir-százelejeseket bocsátanak forgalomba

Az ezerlejesek és az ezüst százelejesek becserélésére vonatkozó hivatalos leiratot most közli a bucuresti-i Argus, Eszerint a Nemzeti Bank alapszabályainak 30. és 92. szakaszai alapján bevonja a forgalomban levő ezereket és azok helyett részben új típusú ezerlejeseket, valamint 500 lejeseket ad. Az új ezres abban különbözik a mostanitól, hogy többszínű lesz, de a rajza változatlan. A beváltás október 16-án kezdődik a Jegybank fiókjainál és ez december 31-ig tart, azután már megszűnik az ezerlejes átvételi kényszere. A jelentés azt is tartalmazza, hogy az állam elhatározta az ezüst százelejeseknek az állam által kibocsájtandó új százeles papírpénzekre való becserélését, amelyek ugyanolyan mennyiségben kerülnek kibocsájtásra, amennyi ezüst száz van forgalomban. A hamisított pénzeket teljesen kiküszöbölik a forgalomból.

A nagyarányú pénzbecseréléssel kapcsolatban Decusara tanár, az igazságügyminisztérium statisztikai osztályának vezérigazgatója érdekes kimutatást készített a pénzhamisítási bűnügyek alkalmával elkobzott hamis ezerlejesekről és fémpénzekről. Decusara szerint mostanig 170 pénzhamisító állt vizsgálat alatt, akik közül 140 román állampolgár, a többiek pedig Romániában lakó külföldiek. Száztizen már megkapták büntetésüket, hatvanra pedig még nem szabták ki az ítéletet. Az esetek közül ötvenegy százalékot erdélyi és bánáti ügy, harminchat százalékot pedig az ókirályságban követtek el. Nem sikerült kinyomozni a Regátban az ügyek felét, Erdélyben pedig harminc százalékot. Kolozsvárra husz százalék, Temesvárra tizenegy százalék, Tordára négy százalék, Bihar megyé-

re 3.7 százalék esik az összes pénzhamisítási bűnügyekből. A hamisítványok értéke: ércpénz egy millió lej (az összes hamisítványok 82 százaléka), papírpénz 218 ezer lej. A hamis 2 lejesek száma 44 ezer darab, a 20 lejeseké 45 ezer darab, a papírszázásoké 607 darab, az ötszázásoké 95 darab, az ezerlejeseké száztiz darab. Erdélyben a hamis papírpénz összege 144 ezer lej, az ókirályságban pedig 53.000 lej.

Ma estig lehet jelentkezni a Budapest-bécsi kedvezményes sportvonatra

Ragyogó sportprogramm vár a budapesti utasokra
— Indulás: október 20, délelőtt 11 óra —

Egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg az október 20-án induló filléres sportvonat iránt, amely lehetővé teszi mindenkinek, hogy aránylag rendkívül olcsó áron utazzon fel a magyar fővárosba és átrándulhasson Bécsbe is. A hatnapos társasutazásra már csak kedden, 10-én estig lehet jelentkezni anélkül, hogy százalékos pótdíj lefizetése válnék kötelezővé, tehát mindenkinek, aki minimális áron Budapestre, vagy Bécsbe akar utazni, elsőrendű érdeke, hogy még ma jelentkezzen az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. A kollektív utlevéllel utazók számára már csak korlátozott számú hely áll rendelkezésre és ennek következtében az utasokat már csak a jelentkezés sorrendjében vehetjük figyelembe.

A Budapestre utazók részesévé válhatnak annak a nem mindennapi sporttáborozásnak, hogy végignézhetik a NAC—Ripensia kombinált és az Ujpest—Hungária kombinált között lejátszott nagy mérkőzést, valamint az olasz—magyar válogatott futballmeccset. Részvételi díj: gyorsvonat harmadik osztályon Budapest-

Országosan tiltakoznak a borbélymunkások a vasárnapi munkaszünet eltörlése ellen

Az aradi borbélymunkások deputációja a munkaügyi felügyelőségen és a Munkakamaránál

Bucurestiből jelentik: A borbélymunkások tegnap ülést tartottak, ahol hevesen tiltakoztak a vasárnapi munkaszünet eltörlése ellen. A munkások fel akarták vonni a munkaügyi minisztérium elé, de tervük végrehajtásában megakadályozták őket. A munkások egy kisebb küldöttségének mégis sikerült a munkaügyi miniszter elé jutni és átnyújtották memorandumukat a sérelmes rendelet visszavonására. A memorandum különösen az ellen tiltakozik, hogy törvényes rendelkezéseket egyszerű miniszteri rendelettel semmisítették meg.

Mint Kolozsvárról jelentik, ott is gyűlést tartottak a borbélymunkások. Gyűlésükön közel 200 ember vett részt. A kolozsvári munkások szintén memorandumba foglalták panaszukat és azt küldöttségileg vitték el Hatiegán Emil dr. erdélyi miniszternek, aki megígérte, hogy a sérelmezett intézkedés ügyében közben fog járni.

Vasárnap délelőtt zajlott le Aradon a borbélyműhelyek vasárnap délelőtti nyitvatartásának premierje, minek következtében viszont az üzletek hétfőn délelőtt zárva maradtak. Az új minisztériumi intézkedésen alapuló munkarendszer ellen az aradi borbély- és fodrászmunkások csoportja tiltakozó deputációt küldött úgy az aradi munkaügyi felügyelőséghez, mint az aradi Munkakamara vezetőségéhez. A deputáció hangsúlyozottan rámutatott arra, hogy az új rendszer sérti az alkalmazottak érdekeit, amennyiben egy teljes félnapjukat veszi el a pihenéstől és cserébe egy rendes fél munkanapot semmisít meg. Kérték az illetékes hivatali fórumokat, hogy energikus intervenciójuk útján, minél előbb állítsák vissza a rendes régi munkarendszert. Ugyanilyen értelemben küldtek tiltakozó-táviratot a munkaügyi minisztériumhoz is.

Felmondottak a Nemzetközi Fizetések Bankja egész személyzetének

Genf-ből jelentik: A Havas Iroda jelentése szerint a Nemzetközi Fizetések Bankja — a B. I. Z. — egész személyzetének, beleértve Guernay vezérigazgatót is, 1934. április elsejére felmondták az állását. A felmondás összefüggésben áll a teljes átszervezéssel, amelyet a Young-tervvel kapcsolatos fizetések elmaradása tesz szükségessé.

re és vissza kollektív utlevéllel, vízummal, számozott helyeken 975 lej, hozzá belépőjegy számozott helyre a NAC—Ripensia—Ujpest—Hungária-mérkőzésre 50 lej, tehát összesen 1025 lej. Saját utlevéllel Budapestre és vissza vízummal, számozott helyeken, belépőjegyvel a mérkőzésre 775 lej. Bécsbe a menetdíj oda és vissza vízumokkal együtt 2195 lej. Jelentkezési határidő október 10., kedd estig.

Azok, akik nem akarnak hat napot Budapestben tölteni, már október 23-án, azaz hétfőn visszatérhetnek. Indulás Budapestről délelőtt 9 órakor. Aradra érkezés délután 15.36 perckor, azaz fél négy után öt perccel. Ezeknek azonban menetrendszerinti gyorsvonatot kell igénybevenniük, ezért II. osztályon 230, III. osztályon pedig 170 lej kell ráfizetniük. Azok tehát, akik csak három napot akarnak Budapestben tölteni, szándékukat előre közöljék a jelentkezési helyen. A sportvonat október 20-án indul és 26-án délután 2 órakor indul vissza Budapestről Aradra.

Hamis irredenta-vádat kovácsoltak az aradi vértanuk emlékünnepe ellen

Hogyan képzelte el a „Neamul Romanesc” az alapítványi mise lefolyását az aradi minoriták templomában? — Izzalmak a tartalékos tisztek temesvári kongresszusán

Temesvárról jelentik: Vasárnap nagy izzalmak között zajlott le Temesváron a tartalékos tisztek kongresszusa, amelyen *Rujinski* tábornok elnökölt. A kongresszuson számos praktikus és célirányos követelést hangoztattak a megjelent magasrangú nyugdíjas tisztek. Figyelmet keltett *Thiery* Vilmos ezredes felszólalása a román hadseregbe mindeddig még át nem vett volt osztrák-magyar tisztek ügyének tisztázása érdekében.

A kongresszus tárgyilagos tárgyalási menetét a délutáni órákban azonban furcsa incidenssel zavarták meg. Egy *Ungureanu* nevű ploesti tartalékos tiszttel cikket olvasott fel a *Neamul Romanesc* című bucuresti-i lapból, amely

ponyváregénybe illő mese keretében valót-lanságokat közölt az október hatodik aradi alapítványi gyász-istentisztelettel kapcsolatban.

A Iorga Miklóshoz közelálló sajtóorgánumban ugyanis egy aradi tudósítás jelent meg, melyben nyomtatásban láthatott napvilágot az az állítás, hogy az „aradi minorita-templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen az iskolásgyermekeken kívül ezernyelcszáz ember vett részt. Katafalkot állítottak a templomban fel és Kara Győző aradi tanár oly kijelentést tett, hogy miután Erdély és a Bánság magyarsága szegény, a magyar kormány építtessen Aradon mauzóleumot az aradi vértanuk földi

Udvari bál

Jön: CORSO

maradványai részére.” A temesvári gyűlés felszólalója a bucuresti-i lap fenti cikkének hár- adása nyomán irredenta-vádat emelt és retorziót követelt.

A felszólalás izzalmakat keltett a kongresszuson, amelyeket *Coanda* tábornok csendesített el, annak a véleményének adva kifejezést, hogy előbb meg kell győződni arról, hogy a lap híradása megfelel-e a valóságnak?

A kongresszus *Coanda* tábornok higgadt indítványát elfogadta és elhatározta, hogy az

ügyben eljár s megkísérli megállapítani a történeteket.

A fenti incidenstől eltekintve a tartalékos tisztek temesvári kongresszusán számos felszólalás hangozott el annak érdekében, hogy miként lehetne javítani a tartalékban lévő tisztek helyzetén. Elhatározták, hogy az egyesület tagjai számára ötven százalék menetjegy-kedvezményt kérnek a CFR. vezérigazgatóságától valamint hasonló szociális kedvezmények megszerzése érdekében intervenálni fognak a kormány illetékes közegeinél. A kongresszus végén heves vita zajlott le az elnöki szék betöltése körül is.

Súlyos és könnyelmű tévedés bűnébe esnek mindazok a bucuresti-i lapok, amelyek irredenta-tünetetést szimatolnak az aradi vértanuk évről-évre csöndben visszatérő, mélységes gyászünnepén, az aradi alapítványi misén. Ezek a cikkek nem tudják, hogy az 1848-ik esztendő harcainak lobogóján nem a sovinizmus csatakiáltásait lengették a márciusi szelek, hanem a világszabadság vágyainak tiszta jelszavait, amelyek egykor az egyenlőség, testvériség és szabadság friss frigykötéséből születtek.

Ideje volna megtanulni mindenütt, hogy az aradi magyar vértanuk a nemzeti és nemzetiségi felszabadulás eszméiért harcoltak és 1849. október hatodikán a nemzetek egyenjóságáért haltak hősi mártírhalált az aradi vár sáncai között. Ezeknek a vértanuknak eszméi még mindig ideáljai maradtak minden nemzet szabadság-eszményének egyformán. Attól függetlenül tehát, hogy a megvádolt Kara Győző tanár az alapítványi gyászmise szertartásának idején nem is tartózkodott az országban — a kegyeletlen és hazug szavak, melyek vádat igyekeznek kovácsolni az aradi magyarság immár történelmi kegyeletere köré, nem bizonyítanak egyebet, mint az ártani-kivánó szándékot és az ennél kompromittáltabb és mélységesebb tudatlanságot.

Udvari bál

Lee Parry, Michael Bohnen

JOHANN STRAUSS zenéjét éneklék

Ujabb bonyodalmak a Schwarz Hugó-cég csődkiárusítása körül

A háztulajdonos házbérhátralék miatt lezáratta az üzletet. — Feljelentés birtokháborítás miatt a járásbírószágon

Városszerte élénk érdeklődést keltett a Schwarz Hugó főtéri divatüzletében történt kiárusítás, amely — mint részletesen megírtuk — szombaton ment végbe. A vásárolnivaló közönség megrohanta az üzletet, ahol hangos jelenetek játszódtak le. A kiárusítás ügyében ma nyilatkozott az *Aradi Közlönynek* dr. *Oprean* Virgil csődtömeggondnok, aki kijelentette, hogy a törvényszéktől felhatalmazása volt arra, hogy az árukészletet 50 ezer lejért adja el. Majdnem ennyit sikerült elérnie, amennyiben 40 ezer lej folyt be.

Felhívtuk dr. *Oprean* figyelmét arra, hogy jogáskörök véleménye szerint ő, mint a cég csődtömeggondnok, anyagilag felelős a szombati kiárusítás eredményéért, mire az ügyvéd kijelentette:

— Ezt tudom és vállalom is a felelősséget érte.

A Schwarz Hugó-cég körül különben ma újabb bonyodalmak keletkeztek. Az áruaktár eladása után sorra kellett volna kerülni az üzletberendezésnek is, ez azonban akadályok-

ba ütközött. A háztulajdonos ugyanis nagyobb összegű házbérhátralékot követel a cégtől és lakattal lezárta az üzletet, hogy a maga követelését biztosítsa, illetve megakadályozza a berendezés eladását. A lakatolás miatt dr. *Oprean* Virgil ma deléltől pert adott be birtokháborítás címén az aradi járásbírószágnál a háztulajdonos ellen. A berendezés tehát egyelőre nem értékesíthető, mindaddig, amíg a körülötte megindult harc befejezést nem nyert.

A szombati kiárusítással kapcsolatosan felkeresett bennünket *Münz* Márton, az aradi kereskedelmi és ipari körökben előnyösen ismert nagyiparos, aki annak leszögezésére kért bennünket, hogy neki a Schwarz Hugó céghez semmi köze. A *Münz* I. uridivat-cég már évekkel ezelőtt megszűnt, mert *Münz* Márton még 1929-ben teljesen kivált a cégből s ugyanakkor a hitelezők teljesen felmentették őt minden obligó alól. A kiárusítás meghirdetése helytelenül történt a *Münz* I. utóda név alatt, mert *Münz* Mártonnak semmitéle kapcsolata a céggel, vagy a csőddel nincsen.

Pataky Veronika okt. 14.-i táncestélyén

a híres »KATASZTROFÁK« című ciklust; egy csodaszép waltzert és az »Allegro Barbaró«-t is táncolja.

Jegyek a színháznál.

Budapesten nyomoztak Valeanu Aurél után

A volt aradi prefektural tisztviselő állítólag Spanyolországba szökött

Az Aradról megszökött *Valeanu* Aurél prefektural tisztviselő ellen — miután dr. *Lázár* Ágoston megyei prefektus hivatalból megtette a bűnvádi feljelentést — az aradi rendőrkészlet kibocsajtotta egy beltöldi, mint külföldi relációban a köröző-levelet. A köröző-levele Budapestre már meg is jött a legelső jelentés, amely beszámol róla, hogy *Valeanu*, valamint a vele együtt eltávozott *Nemes* Manó volt színész tudomásuk szerint nem tartózkodnak a ország területén.

A budapesti rendőrfőkapitányság jelentését kiegészítette az a körülmény is, hogy egy Jugoszláviában utazó román sport-csapat az egyik jugoszláviai vonaton állítólag találkozott *Valeanu* Aurelrel, aki utközben ténylegesen összebarátkozott a sportemberekkel. Kijelentette előttük, hogy szabadságon van és délvidék-re utazik egészségének helyreállítása céljából. Eszerint *Valeanu* Zombolyánál lépte át a román országhatárt és Jugoszlávián keresztül utazott tovább, egyre messzebb az országtól.

Egyes verziók szerint a fiatal megyei tisztviselő Jugoszlávián keresztül Olaszországba, onnan pedig Spanyolországba igyekezik, mivel egy közeli rokona a madridi román követségben teljesít szolgálatot, akától nyilván anyagi támogatást vár. Más kombinációk szerint azért is irányozta Olaszország felé menekülése útját, mert Románia és Olaszország között nincs vízumkényszer s így simábban csuszhatott át a határon. Viszont ha Spanyolországot eléri, a hatósági körözés elől is biztonságban érezheti magát, mivel a kiadatási eljárás oly nagy költségeket igényel, amely ugyancsak megnehezíti az igazságszolgáltatás kezét. Mind ettől függetlenül *Valeanu* családja hajlandó megtéríteni az okozott kárt, amellyel kapcsolatosan a tárgyalások még mindig folyamatban vannak, annak ellenére, hogy az elsikkasztott összeg meghaladja a félmillió lejt.

Udvari bál

PAUL HÖRBIGER és ANTON POINTNER humorizálnak.

CORSO! MA!

OLCSÓ HELYÁRAKKAL!
Lej 8.-, 12.-, 16.-, 20.-

Minden idők legjobb, leghumorosabb, legötletesebb filmje.

MESÉK AZ IRÓGÉPRŐL!

RENATE MÜLLER
HERMANN THIMIG
FELIX BRESSART

Ma d. u. 8 órakor: Négy pajtás!
Vidám történet sok humorral! Janet Gaynor — Charles Farrell. Jegy Lej 8.- plus 2.

Szenzációs újabb tapasztalatokat szereztek az orosz sztratoszféra-repülők

Husz kilométer magasságban megváltozik a levegő kémiai összetétele — Ahonnan a föld csapán egy domborműves lérképnek látszik —

Moszkvából jelentik: Az utóbbi hónapokban két sztratoszféra-repülést kíséreltek meg, mind a kettő meghiusult. Először dr. Cosyns, Piccard belga tanítványa és munkatársa kísérelt meg fölszállást az Északi tenger partján. Az utolsó teherpróbánál a gondola fölrobbant és három ember halt meg a robbanás következtében. A második kísérletező Settle kapitány volt, aki Csikagóban kísérelte meg a fölszállást. Settle startolt is, de a készülék alig jutott kétszáz méter magasságba, amikor a gáz kiszivárgása következtében a léggömb lezuhant.

A harmadik kísérlet, az oroszok kísérlete teljes sikerrel járt. Az oroszok teljes csöndben két sztratoszféra-ballont építettek, de a startot minduntalan elhalasztották. Már öszre fordul az idő, amikor még egy utolsó szép nyári napon az oroszok hirtelen elhatározták magukat a fölszállásra és

tizenkilencezer méter magasságba jutottak el. Ezzel Piccard rekordját, aki 16.201 méter magasságig jutott, lényegesen fölülmúlták.

Három orosz szakember vett részt a repülésben: Prokovjeff professzor, aki egyben kapitány a légi hadseregben, Godunov professzor és Birnbaum professzor. Az egyik amerikai napilap munkatársának alkalmá volt beszélgetni a rekordrepülők hőseivel.

— Mi volt a legnagyobb élménye a repülés tartama alatt? — ezt kérdést intézte mind a három tudóshoz. Prokovjeff a következőket mondta:

— Öreg repülő vagyok, tehát nem jelentett tulságos belső élményt számomra ez a repülés. A legkritikusabb pillanat az volt, amikor meglehetősen gyorsasággal újból a föld felé közeledtünk. Egyenesen egy folyó vizükré felé zuhantunk. Bebeestünk volna a víz közepébe, de 4000 méter magasságban kinyitottuk a szelelőlyukat és azon keresztül mindent kidobáltunk, amit csak lehetett. Ilymódon sikerült a folyó partjára jutnunk, ott újra fölkapott benünket a szél és egy mező közepére lendített. Csupán egy rugó tört el, amit az én tanácsomra szereltek a gondola aljára arra az esetre, ha a földre zuhanna a léggömb. Egyéb baj nem történt. A gondola fölborult, de csakhamar emberek érkeztek segítségül, akiknek sikerült a gondolát normális helyzetbe juttatniok.

Godunov tanár így felelt a hozzá intézett kérdésre:

— Számomra az egész repülés alig jelentett valamit, mert állandóan a műszereket tanulmányoztam és csak az ott észlelt változásokból tudtam, hogy milyen magasan járunk. A magasságmérőt és a hőmérőt figyeltem és ezek a készülékek a repülés egész tartama alatt állandó mozgásban voltak. A szó szoros értelmében pillanatnyi időm sem volt arra, hogy az élmény szenzációjával foglalkozzam. Lehet, hogy

a tudós számára nem is olyan nagy szenzáció abban a magasságban lebegni, melyben a normális 760 milliméteres légnyomás helyett csupán 50 milliméter légnyomás van.

A vállalkozás harmadik résztvevője, Birnbaum tanár ezeket mondta az újságíró kérdésére:

— Ugy láttuk magunk alatt a földet, mint valami domborműves képet. Állandóan ezt a csodálatos térképet néztem, amennyire a mérések időt engedtek ehhez. Mikor megfelelő magasságba értünk,

a felhők olyanoknak látszottak, mintha gyapjupelyhek volnának.

Keresztül láttunk rajtuk és úgy tűnt nekünk, mintha lehelletfinoman szórták volna őket a földre. Összesen 940 tudományos mérést eszközöltünk és a vállalkozás tudományos eredményeivel is teljes mértékben meg lehetünk elégedve. Nagyon érdekes a levegő összetételére vonatkozó eredmény. Ismeretes, hogy

a troposzférában és a sztratoszférában a

Hölgyeim!

Az összeszűgödött harisnyatartó domború csipőt formál, csak a széles csipő, has és popó szorító al jól, a legjobb és legolcsóbb 8678

Pilcz Irma fűzőspeciálistánál kapható, Arad, Str. Eminescu 14. (Deák F.-u.)

levegő anyaga túlnyomó részben nitrogénből áll. Ezeket a zónákat nitrogénszférának is nevezik, szemben a harmadik, még magasabb réteggel, amelyben a hidrogén jut jelentős szerephez.

Az orosz sztratoszféra-repülőknök sikerült megállapítani, hogy mintegy husz kilométer magasságban a sztratoszféra levegője már számottevő részben hidrogént is tartalmaz. Ez az analízis egyike a legfontosabb eredményeknek. Megállapították ezenkívül azt is hogy a titokzatos kozmikus sugarak ennek a rétegnek elektromos vezetőképességét jelentősen megnövelik.

A gyakorlati eredményeket a jövőben a sztratoszférában való közlekedés szempontjából lehet kihasználni. Ebben a magasságban nincs felhő, nincs vihar, nincs hőmérséklet és légnyomásingadozás.

a légmentes kabinokkal ellátott légi járművek itt nagyobb biztonságban és a ma nál ötször-tízszer nagyobb sebességgel közlekedhetnek.

Mielőtt ez azonban valóra válik, újabb sztratoszféra-repülésekkel kell megállapítani a sztratoszféra összes fizikai sajátosságait.

Olcsó üdülő-utazás a Földközi Tengerre az „Ubena” modern gőzösön az Afrika vonalon.

1933. október 13. és november 2. között

Utirány: Temesvár-Hamburg-Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genua—Temesvár. Résztvételi-díj: 18.500 lej, amelybe befoglaltatik a vasuti utazás költsége, a vizum, a tengeri utazás közép (turista) osztályon, beszámítva a legkitűnőbb élelmezést, valamint partraszálláskor valamennyi szebbnél-szebb kirándulás költségei.

Az utazás a legkedvezőbb alkalom, a Földközi Tenger szépségeit, a legkényelmesebb módon megismerni:

Felvilágosítást ad és egyúttal információkkal szolgál a

Hamburg Amerika Hajózási R. T.

aradi képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad,

Bulev. Regina Maria 24.

TERÉZKÖRUTI SZINPADON

Menyország a földön

BÉKEFFI revüje prolongálva.

Uj helyérek: legdrágább P 4.50

3777 Vasárnap délután P 3.—

A plasztikus sebészet csodái

Visszaszerezhető az elmúlt fiatalság.

A női szépség legintimebb műhelytitkairól folytattunk diszkrét beszélgetést Házy Máriával, az ismert nevű aradi kozmetikusnővel, aki budapesti és bécsi tanulmányutjáról hazatérve, az alábbi érdekes megfigyeléseiről, értékes tapasztalatairól számolt be munkatársunk előtt:

— A női szépség ma már nem függ a természet szeszélyétől s az elmúlt fiatalság — legalább is ami a külsőségeket illeti — bármikor visszaszerezhető... — mondta az ismert, rokonszenves aradi uriaszony. — Hiszen a kozmetika tudománya hétről-hétre hatalmas léptekkel halad előre. Külföldi utam alatt alkalmam volt bepillantást nyerni a modern kozmetika külföldi boszorkánkonyháiba. Sikerült megfigyeléseim alapján elslajátítani mindazt, ami ezen a téren újításnak nevezhető. Ma már annyira fejlett a kozmetika, hogy az arc kisebb szépséghibáit biztos eredménnyel, minden fájdalom nélkül, a legkönnyebb és legegyszerűbb módon távolítják el.

— Ami a közönséget még a kozmetikánál is jobban érdekli — folytatta Házy Mária megfigyeléseit — az a plasztikus sebészet, amely ma már valóságos csodákat művel. Nemcsak az emberi arcot, de az ember alakját is bármikor átvannia, átfurmálja a szépségideál képére és hasonlatosságára... Budapesten alkalmam volt a világhírű magyar plasztikus-sebész: Ertl professzor néhány operációjánál mint kozmetikus néző asszisztánni. Ha nem láttam volna saját szememmel a páciensek átalakulását, azt mondanám, hogy varázslat, vagy természetfölötti erők közbelépése folytán csoda történt! Az öreg, ráncos arc pillanatok alatt üdévé változik, a hajlott, görbe, vagy nagy orr egyenes és kicsi, pizse vagy fitos lesz, ahogyan éppen kívánja a páciens, az elnyűtt, pettyhűdt kebel rugalmassá, frissé, formássá válik s a kövér, elformatlanodott női test törékeny, karcsu lesz a professzor boszorkányos keze alatt...

Közbevetett kérdésünkre, hogy a műtét, amely ilyen átalakítást hoz létre, fá-e. Házy Mária mosolyogva válaszolja, hogy a lehető legkönnyebb műtétről van szó, amely legkevésbé sem veszélyes, vagy fájdalmas. A páciens el sem altatják, a műtét alatt kedélyesen beszélget a professzorral. A tökéletes helyi érzéstelenítés következtében semmi fájdalmat nem érez. Utána nem kell ágyba feküdnie, nyugodtan hazamehet és néhány utóköttözés után, amelyek csak úgy, mint a műtét, teljesen fájdalommentesek, négy-öt nap múlva már megváltozott külsővel, ifjúvá, széppé, bájossá varázsolva jelenhetik meg a barátai, ismerősei körében...

— A legegyszerűbb operációk közé tartozik a szem alatti ráncoknak, vagy zsákokcsáknak, az öregedés ez elkerülhetetlen tüneteinek eltávolítása — folytatja az uriaszony. — Ennél a műtétnél a fiúl fölött egyszerűen felvágják a bőrt, amelyet azután szépen felhuznak, olyan simára kifeszítve azt, hogy arról minden ránc nyomban eltűnik s az orvosi vélemény szerint nyolc évig vissza nem tér. Kis tapasztal az újból távozik a páciens a műtét után... A budapesti társaság nagyon sok ismert nevű hölgytagja esett át az utóbbi időben ezen a műtéten. Különösen a színésznők között vannak olyanok, akik hálával gondolnak Ertl professzorra...

Az aradi kozmetikus-uriaszony beszámolja a modern kozmetika, plasztika csodálatos fejlődéséről azt bizonyítja, hogy a tudomány ma már játszva korigálja a Természet hibáit és az örökifjúság álomképe nem tartozik többé az elérhetetlen ábrándok közé...

Hölgyeim!

a bunda sáison közeledik. — Bundák divatszínre való festését, régi szőrmék feltrá-sítását vállaljuk, vörös rókából ezüst és kékrókát készíttünk, szakképzett vagyésmérnök vezetésével

„STAR” Első román prémfestőde

Mairovitz Imre,
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 3651

Építésszek! Építetők! Gazdák! Földbirtokosok!

1a darabos mész
Dési cement
Bélapátfalval fehér cement
Égetett mészpor trágyázási célokra
Tűzifa és 3748
Mindennemű építkezési anyag
legolcsóbb beszerzési forrása:

„BÁZAVA” Mészgyár és Kereskedelmi R.-T. Arad,
Bulev. Regele Ferdinand No. 6. Telefon 918.

Az új tanügyi törvénytervezet számos iskolát megszüntet Aradon és a megyében

Megszűnnek az alsófokú kereskedelmi és ipariskolák. — Új rendszer a kereskedelmi és ipari szakoktatásban

Érdekes törvénytervezetet küldött le a közoktatásügyi miniszterium az aradi szakiskolákhoz azzal az utasítással, hogy kellőleg tanulmányozzák át, mert a törvényjavaslatot a közoktatásügyi miniszter a parlament következő ülészáka elé terjeszti s amennyiben a parlament megszavazza azt, idejekorán megtehessek a szükséges előkészületeket. A törvénytervezet a szakoktatás teljes reformját készíti elő, ami azért is szükséges, mert jelenleg a harminc esztendő előtt életbelépett törvény értelmében intézik országsszerte a középfokú technikai oktatást.

Az új törvényjavaslat karakterisztikusabb pontjai, amelyek új irányt szabnak a középfokú szakoktatásnak, a következők:

1. Valamennyi iskola tananyagának beosztása egyetlen típus szerint történik a jövőben. Az elméleti és gyakorlati tanítás beosztása egyforma lesz a kereskedelmi, földműves, fa- és fémipari és gazdasági iskoláknál. Az alsófokú kereskedelmi és ipariskolák az új törvény szerint teljesen megszüntetnek és csupán felsőipari és felsőkereskedelmi iskolák működhetnek az ország területén.

2. Ezen iskolákba való felvétel négy gimnázium, vagy hét elemi elvégzése után történik.

3. A középfokú szakoktatás a jövőben a következő iskolákat foglalja magában: a) ipari oktatás, b) kereskedelmi oktatás, c) földműves szakiskolák és d) háztartási iskolák. Ez utóbbihoz tartoznak a főzőtanfolyamok is. Ezeket az iskolákat a jövőben is meghagyják eddigi fennhatóságuk alatt, amennyiben a szakiskolák a közoktatásügyi földművelési és munkaügyi miniszteriumok hatáskörébe tartoztak és továbbra is megmaradnak ezek fennhatósága alatt.

Az ipari szakoktatásnál megkülönbözteti az új törvényjavaslat a fiú- és leányiskolákat. A felsőipariskolákban a jövőben hat évig tart az oktatás. Ebből az utolsó két évet műhelyekben töltik el a tanulók és a gyakorlatban szerzett tudásuk alapján teszik le az utolsó vizsgájukat. A felsőipariskolákban a napi órák száma nem lehet több nyolcnál. *Ugyancsak hat osztály lesz a női ipariskolákban is*, amelyeknek feladata női iparágakra előkészíteni az ifjúságot.

A kereskedelmi oktatás reformja meg-

Rejtélyes csend Sir Basil Zaharoff halála körül

A vén görög titokzatos életénél halála még titokzatosabb

Az egész világsajtót bejárta egy héttel ezelőtt az a hír, hogy Franciaországban Seine-et-Oise departementben, a Balincourt-kastélyban megfordították az ősi cimert. A kastély ura, Sir Basil Zaharoff, gutaütött öreg ember, a Riviera állandó lakója, 83 éves grandseigneur, hölgyek kedvence és hölgyek kegyeltje meghalt.

Már egy hete, hogy a vén görög, a „háboru atyja” meghalt, már el kellett volna temetni.

Basil Zaharoff temetéséről eddig azonban nem érkezett hír. A hullát nem látta senki, még csak a ravatalt sem, pap nem beszélt, sírt nem ástak, parádé nem volt: ügylészik temetés se. *Már pedig ha Basil Zaharoff meghalt volna, el is lenne temetve és a temetésről jelentések érkeznének.* Tehát ha jelentés nem jött, valószínű, hogy temetés nem is volt, ha pedig temetés nem volt — Basil Zaharoff ma is él és a csontkaszás nem vitte el. Könnyen lehetséges, holló hollónak a szemét nem vágja ki, már pedig a baljának Basil Zaharoff volt legjobb híeránsa.

szünteti az eddigi alsófokú kereskedelmi iskolákat s csupán felsőkereskedelmi iskolák működhetnek 1934. szeptember 1-től kezdve. A tanítási időtartam itt is hat év, azonban ebből csak négy esztendőt töltenek az iskola padjai között, míg két év gyakorlati idő, amely után az illető kereskedelmi vállalat igazolásának bemutatásával letehetik az érettségi vizsgát. A jövőben tehát a kereskedelmi végzett diákok csakis a két évi gyakorlat után letett abszolvációval iratkozhatnak be a felső iskolákra.

A földművesiskolákban szintén hat év lesz a tanítási idő s ebből a két utolsó évet gazdasági gyakorlatokra kell fordítani a tanulóknak. Az idén még működő alsófokú földművesiskolák a törvény életbeléptetésével megszüntetnek. Így a pécsi alsófokú gazdasági iskola is megszüntik 1934. szeptember 1-ével. A háztartási iskolákban csak három év a tanítási idő, azonban ezekből az iskolákból gazdasági akadémiára nem mehetnek a tanulók.

A négy felső szakiskolán kívül a kiegészítő oktatásról is intézkedik az új törvény. A

Ritkán Kell cserélni!

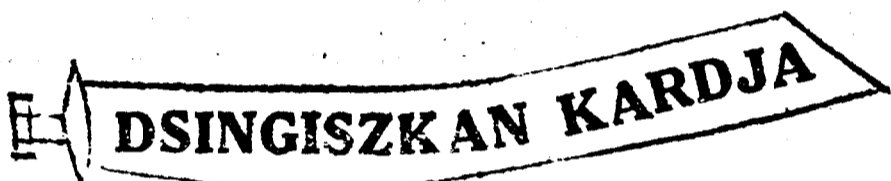

tanonciskolák, munkásgimnáziumok, kereskedelmi alkalmazottaknak tartott előadások és földművesek részére tartandó vándor-előadások szintén szerepelnek a szakoktatásról szóló törvénytervezetben.

Ami a tantestületek jogait és kötelességeit illeti, a törvénytervezet nem hoz semmi újítást az 1928. szeptember elsején életbelépett középiskolai törvénnyel szemben.

A titokzatos Aзия misztikus rejtelmek!

A fanatikus gyűlölet és kegyetlen szerelem drámája!

Boris Karloff, Lewis Stone, Myrna Loy, Karen Morley. CENTRAL-mozgó. Premier HOLNAP. CENTRAL-mozgó.

Volt aradi pénzügyi főtanácsos pert nyert a kincstár ellen

A Semmitőszék jogerősen megítélte Schweigert Péter egyévi fizetését

Széles körökben megnyugvást keltő ítéletet hozott a napokban a bucaresti-i legfőbb semmitőszék Schweigert Péter volt aradi pénzügyi főtanácsos 5 év óta húzódó nyugdíjügyében és igazságot szolgáltatott a váratlanul nyugdíjba küldött kisebbségi főtisztviselőnek. Schweigert a pénzügyigazgatóság bélyeg- és jogilletéki osztályát vezette és működésével fölötteseinek, valamint a jogkereső közönségnek meglegedését érdemelte ki. Ügyvezető-előnöke volt az aradi tisztviselők körének is. 1927-ben *Nicoleanu*, akkori aradi pénzügyi adminisztrátor azt jelentette fölöttes fórumának, hogy Schweigert Pétert a román nyelv nemtudása miatt kizárják az állásból. A főtisztviselő jogok figyelmén kívül hagyásával és vizsgálat mellőzésevel fel is mentették állásából a 34 és fél évig működött főtanácsost, aki ezután nyugdíjának megállapítását kérte, amit a központi nyugdíjintézet azzal az indoklással utasított el, hogy Schweigert önként mondott le és az akkor 57 éves főtisztviselő még nem töltötte ki teljes szolgálati idejét, holott ez a megállapítás tévedésen alapult. Az állásától megfosztott Schweigert ezután pozíciójába való vissz-

szahelyezését, vagy nyugdíjának folyósítását kérte a pénzügyminiszteriumtól, amely 1929-ben a szerzett jogok teljes elismerésével tényleg visszahelyezte őt, de arra az egy évre, amíg akarátán kívül szolgálatot nem teljesített, nyugdíját nem folyósította. Ezért Schweigert — aki teljes fizetéssel nyugdíjba ment — 1929-ben pert indított a temesvári táblánál, amely a követelést jogosnak állapította meg és azt megítélte. A kincstár a tábla ítéletét megfellebbezte és a semmitőszék háromszor tüzött ki tárgyalást az ügyben, a napokban pedig meghozta jogerős ítéletét. A kincstár felléghzését elutasította és Schweigertnek egy évi fizetését járulékaival együtt megítélte, tehát az öt év óta folyó és a nyugdíjas főtanácsosra izgalmmal járó per ezzel befejeződött. Schweigert családjára ma kapta meg Bucurestiből a hivatalos értesítést, amelynek hatása alatt a főtanácsos felesége az öröm izgalmai következtében önkivületi állapotba esett és súlyosan megbetegedett. A pernyertes főtanácsost Goró Arthur dr. aradi ügyvéd képviselte.

Megkezdődött

a temesvári Mentő-sorsjegyek eladása!

3305

Főnyeremény 250.000 lei 6-zspenz. Huzás visszavonható október 1933. december 10-án a városházán.

1 sorsjegy 50 le! Főelárusító: L O B L

hírlapiroda. Központ: Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihordókban.

CENTRAL-MOZGO: A MARATHONI FUTÓ. (Ma utoljára). Főszerepekben: BRIGITTE HELM, HANS BRAUSEWETTER, VICTOR DE KOWA, TRUDF von MOLO, URSULA GRABLEY, PAUL HARTMANN.

SELECT-MOZGO: AZ ASSZONYOK KEDVENCE. José MOYICA, a csodáshangu tenorista zenés, énekes viglétéka. Partnere: MONA MARIS.

JÖN! GAÁL FRANCISKA—PAUL HÖRBIKER legújabb viglétéka: „CSÓKOL VERONIKA”. Stágerium.

HIREK

Irak királynője, a sportlady

Irakban az utóbbi időben egymást érik a jelentős események. Feisal király váratlan halála után következett huszonkét éves fiának királlyá választása. Ghazi, az új király, alig foglalta el trónját, Alinak, Hedzsasz ex-királynak leányával jegyezte el magát. Aliyah hercegnő, a jövődöbéli királynő most Konstantinápolyban tartózkodik. IV. Murad, volt török szultán mesebeli palotájában, amely a Boszporusz partján büszkélkedik. A hercegnő karcsú, nagyon kedves megjelenésű, elragadóan bájos huszonkét éves arab szépség. Mélytüzű fekete szeme van, arcbőre mint az elefántcsont. Keze, lába kicsiny, formás. Bár iskolába nem járt és állandóan magántanuló volt, általános műveltséggel bír, a török és arab nyelveken kívül a franciát és angolt tökéletesen beszéli. Nagyon visszavonult életet él és legtöbb idejét barátnői társaságaitól töltötte. Megnyerő kedvességgel és vidám nyíltsággal nyilatkozott múltjáról és jövőjéről az angol újságíróknak.

— Azt tudtam, hogy unokaöcsém, a király, érdeklődik irántam. De hogy ilyen hamar maga mellé emel a trónra, az kissé váratlanul ért. A királlyal régi jó ismerősök vagyunk. Gyermekkorunkban sokat voltunk együtt és mindig jól megértettük egymást. A királyt igen kiváló embernek tartom, sokat tud, felvilágosodott, jószívű. És nagyon szereti a sportot. Ennek különösen örülök, mert én is sokat sportolok, tornázom. Valóságos sportlady vagyok. Minden nőnek a legmelegebben ajánlhatom, hogy tornázzék, amikor csak teheti. A torna egészséges, megedzi a testet és megtartja a szép alakot. És gyalogolni is szeretek. Most még kedvem szerint élhetek, mert menyasszony vagyok. Én ugyan az eljegyzésen nem voltam jelen, ennek megtörténtéről csak utólag értesültem, de az arab szokás így kívánja ezt. Mint királynő nem élhetek majd ily szabadon és fátyolt is kell viselnem, de majd csak megszokom. Atyám most Svájcban van. Mihelyt visszajön, elutazunk Bagdadba a völgényemhez, akit már régen nem láttam. Nagyon örülök a találkozásnak. Aztán még egy kis varakozás és Aliyah hercegnőből Irak királynője lesz. Boldogságot megosztom népemmel, amely remélem, éppen úgy szívébe zár, mint én őt.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Enyhe idő. dél-délnyugati szél, sok helyen még esők várhatók.

— **Csökkent a CFR bevétele.** Bucurestiből jelentik, hogy a CFR vezérigazgatóságának kimutatása szerint, ez év első nyolc hónapjában csak 3,7 milliárd lej bevételt ért el, tehát 1 milliárd lejjel kevesebbet, mint a múlt év hasonló időszakában. A személyszállításból 800 milliót vett be, 200 millióval kevesebbet, mint 1932. év első nyolc hónapjában. Az áruforgalmi bevétel nem egészen három milliárd lej, tehát a visszaesés majdnem 25 százalékos.

— **Letépték Bucurestiben a szovjetzászlót.** Bucurestiből jelentik: A nemzetközi vasutügyi konferencia, — mint megirtuk, — most ülésezik Bucurestiben és az épület fölé, amelyben a konferencia tanácskozik, a többi résztvevő ország zászlajával együtt, kitűzték a szovjetlobogót is. Vasárnap délelőtt cuzista és vasgárdista diákok zárt sorokban felvonultak a konferencia ülésterme elé és követelték a szovjetzászló eltávolítását. Egy kisebb diákcsoportnak sikerült behatolnia az épületbe és eltávolítani a szovjetlobogót. A rendőrség kénytelen volt kivonulni és szétzavarni a tüntetőket, akik közül többeket letartóztattak. A nemzetközi vasutügyi konferencia üléstermét állandó rendőri készség őrzi.

— **A zsigmondházi marosparti lakosság delegációja arra hívta fel a városvezetőség figyelmét, hogy az ujaradi hidő alatt veszedelmesen meglazult a talaj, nyilván azért, mert a feltöltési munkákat nem végezték eléggé szabályosan.** Botioc Elek dr. polgármester intézkedésére, Muresan János városi főmérnök szállt ki a helyszínre, hogy meggyőződjék a helyzetről és egyben intézkedhessék a sürgős tennivalókról.

— **A vallás- és közoktatásügyi minisztérium hatásköre alá tartozó tisztviselők, lelkészek, tanárok szeptemberi fizetését, 4 millió lejt, ma utalta ki a pénzügyminiszter és Aradon holnap kezdődik az illetmények folyósítása.**

— **Dr. Monay Ferenc előadása.** Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg az aradi Credo katolikus férfigyűlését évnyitó közgyűlést a minorita rendház nagytermében. A gyűlésen nagyszámú közönség jelent meg és figyelemmel hallgatta Szabó Gábor megnyitó beszédét, majd dr. Monay Ferenc nagykonceptiójú társadalmi problémákat felölelő, hatásos előadását. A minorita-rend generális asszisztense, dr. Monay Ferenc, „A mai társadalom a munka, a szenvedések és a hit tükrében” címmel tartott mélyen szántó, értékes előadást. Szabó Gábor, a Credo helyettes egyházi elnöke köszönte meg a tagok körében őszinte tetszést aratott előadást s ezzel a gyűlés végét is ért. — Itt számolunk be arról, hogy a Credo hétfőn este 7 órai kezdettel ismét megnyitotta rendes hétfői előadójelentéseinek sorát. Az őszi előadássorozatot Mayer Ker. János apátplébános „A keresztény élet, különös tekintettel a férfilelkekre” címmel nyitotta meg hétfőn, szépszámu hallgatóság előtt. Mayer Ker. János előadássorozatát a jövő héten folytatja.

Loránt Emánuel tüdőgyulladását kapott

Arad társadalmi életének egyik általánosan közkedvelt tagja: Loránt Emánuel, az Aradi Textilgyár Rt. vezérigazgatója szombaton délután súlyosan megbetegedett. A vezérigazgató betegágyát Arad legjobb orvosai vették körül, akik konziliumot tartottak és tüdőgyulladását állapították meg Loránt Emánuelnél. A textilgyár igazgatóját már hetek óta kellemetlen bronchitis kínozta, azonban lelkiismeretessége és agilitása folytán betegsége ellenére is Aradra jött fontos üzleti ügyek elintézésére. Bronchitise szombat délután magas lázzal tüdőgyulladásba ment át. Az éjszaka folyamán érdeklődünk Loránt Emánuel lakásán és azt az információt kaptuk, hogy állapotában egyelőre nem állott be javulás. A kezelőorvosok mindent elkövetnek a betegség enyhe lefolyása érdekében s remélhető, hogy a vezérigazgató egészsége mielőbb helyreáll. Hétfőn éjjel a bécsi gyorsal Aradra érkezett Loránt Emánuel fivére, Oszkár. Az aggódó fivért az orvosok megnyugtatták. Loránt Emánuel nagyszámú barátai és tisztelői állandóan aggódva érdeklődnek állapotáról és remélik, hogy a vezérigazgató rövidesen ismét egészséges lesz s ujult erővel szentelheti magát munkakörének és barátainak.

— **Meghalt a közkórházban a mondorlaci csákányos gyilkosság áldozata.** Tegnap éjszaka meghalt az aradi közkórházban Nadasan Péter 73 éves mondorlaci gazda. Nadasan Péter vejével veszett össze valami anyagi természetű ügyön, ugyanarra, hogy veje egy csákánnyal febevágta a szerencsétlen öreg embert. Nadasan Péter hangtalanul összeesett és a mondorlaci orvos tanácsára bezáratották az aradi közkórházba. Itt megállapítást nyert, hogy fején egy huszlejes nagyságu leket ütött a csákány. Már akkor látszott, hogy Nadasan Péter menthetetlen. A szívós öreg gazda több mint két hétig viaskodott a halállal, míg tegnap éjszaka hosszas szenvedés után elhunyt. A csendőrség még akkoriban megindította veje ellen a vizsgálatot és most kérték az aradi ügyészséget, hogy rendelje el a boncolást. Az ügyészség rendelkezése ma délután az aradi közkórházban megtartották a boncolást, amelyen a rendőrség részéről Crisan Emil komisár volt jelen. A boncolást dr. Tiriac és dr. Iva orvosok végezték és megállapították, hogy a 73 éves gazda halálát a csákánnyal mért hatalmas ütés okozta. A csendőrség még a délután folyamán letartóztatta az elhunyt gazdálkodó vejét.

— **Bucsu Lippán.** A lippai római Katolikus hitközség vasárnap, e hó 8-ikán délután nagyszámú bucsut rendezett a Baumann-féle vendéglőben. Ez a szokásos évi bucsu a legkedélyesebb hangulatban folyt le. Este tánc volt a nagyteremben, amelyen a lippai német gazdaközönség feltűnően nagy számban jelent meg és a lippai önkéntes tűzoltóegylet fuvózenekarának hangjai mellett ropták a polkát és a régi jó walcereket. A kitűnően sikerült bucsu a késő éjjeli órákban ért véget. A rendezést Ferch Mátyás hitközségi tanácsos látta el.

— **MERÉNYLET A BRIAND EMLÉKMŰ ELLEN.** Párisból jelentik: Ismeretlen tettesek merényletet követtek el Trebeurden városban felállított Briand-émlékmű ellen. A vasárnapra virradó éjszaka a tettesek kátránnyal leöntötték az emlékművet, amelyet néhány évvel ezelőtt olyan nagy ünnepélyességgel avattak fel.

— **Egy nyugdíjas özvegyasszony 450 lejjel kevesebb nyugdíjat kapott.** Az aprópénzmezériák miatt, özvegy Orosz Margit aradi állami nyugdíjasnő 450 lejjel kevesebb nyugdíjat kapott ma, mint amennyi járna. Az egyik 20 lejesnek jelzett pénztkeercsben ugyanis 2 lejesek voltak és mivel nem a pénztár helyiségeiben számolta meg az összeget, a differenciát nem pótolta neki. Ezért a pénztáros figyelmezteti a nyugdíjasokat, hogy a tekerceket a pénztárnál számolják meg.

Töltőtoll javítások legjobban a CULTURA könyvkereskedésben.

— **Milliók honorárium-per Aradon.** Érdekes polgári pert tárgyalt ma az aradi törvényszék. Örfi Gyula dr. aradi ügyvéd perelte be Szene Endre biztosítási ügynököt, akitől 150 ezer lej ügyvédi honoráriumot követelt. Szene az ügyvéd segítségével nagyobb üzleti tranzakció lebonyolítása érdekében tárgyalt. A tranzakció sikere esetén husz millió lejes haszon jutott volna a biztosítási ügynöknek, aki az összeg felét ajánlotta fel Örfi dr.-nak. Szene közben Temesvárra költözött és miután Örfi dr. többszöri felszólítása dacára sem számolt el, az ügyvéd honorárium-peret indított ellene. A bíróság elutasította a keresetet, mert Örfi dr. nem tudta beigazolni, hogy a biztosítási ügynök felvette már pénzt a tranzakcióból kifolyólag, azonkívül megállapítást nyert, hogy társasüzletről volt szó.

— **Eljegyzés.** Vallentin Nusi (Ötvenes) és Radu Péter (Arad) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Női és férfi lehérművek

lezszebb kivitelben, leolcsóbban

307

KOZSINEKNÉ lehérművarrodájában készülnek

Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) I. sz.

— **Csökkérelem Aradon** Boca Gyula dr. aradi ügyvéd ma csökkérelemet nyújtott be Araton Miklós aradi szabó ellen. Az összeg, amely az ügyvéd keresetében szerepel, 12 ezer lej.

— **Ingenykonyhat állít fel az aradi Vörös Kereszt egyesület.** Elismerésre és támogatásra méltó akció megindítását határozta el ma az aradi Vörös Kereszt egyesület. A tél közeledtével dr. Botis Tivadarné, az egyesület fardhatatlan elnöknője javaslatot tett arra nézve, hogy akció induljon a szegény iskolásgyermek segélyezésére. A vezetőség lelkesedéssel fogadta a szép tervet és mai ülésén határozatban kimondta, hogy az idén télen minden külvárosi iskolában konyhat állít fel, ahol tejet és kenyert osztanak széjjel a szegény gyermekek között. Miután maga az egyesület nem rendelkezik kellő anyagi alappal, elhatározták azt is, hogy felhívással fordulnak Arad közönségéhez, adományokat kérve a nemes cél megvalósítása érdekében. A Vörös Kereszt téli akciója során meleg ruhát is oszt széjjel — nemzetiségi és vallási különbség nélkül — a szegény gyermekek között. Végül elhatározták, hogy október 14-től 22-ig Vörös Kereszt-hetet rendeznek Aradon és felolvasásokkal, gyűlésekkel, iskolai előadásokkal propagálják a nemes célt. Körülbelül ezer szegény gyermek segélyezéséről és felruházásáról akar gondoskodni az egyesület, amely eljuttatta szerkesztőségünkhöz a közönségnek szóló felhívását. Ebben meleg szavakban emlékeztik meg az akció fontosságáról és végül adakozásra kéri fel a város jótékony közönségét. Az adományokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéri juttatni a Vörös Kereszt egyesület, amely azután hetenkint veszi át az összegyűlt pénzt és juttatja el az egyesülethez, amelynek akciója mindenestire támogatásra méltó, mert a lehetőséghez képes enyhíti a szegény iskolásgyermek nyomorát.

A minta-leleség

— Gratulálok, hallom, megnősültél, egy nagyon intelligens nőt vettél el.

— Igen, nagyon intelligens. Otthon van a művészetekben, otthon van az irodalomban, a zenében, csak...

— Csak?

— Csak otthon nincs otthon.

— Hülli Hümér budapesti sebészfőorvos nyugdíjba vonul. Budapestről jelentik: Hülli Hümér dr., a hirneves sebészfőorvos, elérte a 65. életévét. Ez alkalomból nyugdíjazták. Előnyét tehát a Rókus-kórházban betöltött állását, viszont magánprakszisát tovább folytatja.

— Rosenberg Boriska és Havas István házasságot kötöttek. Érdekes házasságkötés történt Temesváron. A néhány év előtt Aradon elhunyt Rosenberg Arthur nagykereskedő leányát, Boriskát feleségül vette Havas István, a világsi Zwack-likörgyár volt igazgatója, aki ismert sportember. Rosenberg Boriska párisi tanulmányainak befejezése után édesanyjával Temesvárra költözött, ahol előkelő és modern ritmikustorna-iskolát nyitott. Ez a házasság több éves vonzalomnak harmónikus záróakkordja és Aradon egy társadalmi, mint sportkörökben nagy érdekfeszítést kelt. Havas Istvánt és feleségét barátaiik őszinte gratulációkkal keresték fel házasságkötésük alkalmával.

— Arad táncművészetért lelkesedő közönségének ritka élményben lesz része október 14-ikén. Pataky Veronika, ez a fiatal, nagytehetségű teljesen egyéni stílusú képviselő táncművésznő, nagyszabású, minden vonatkozásában világvárosi táncestélyét tartja a színházban. Felemelő hit, szuggesztív erő, drámai lendület és csodálatos fantázia egyesülnek benne. Lírai érzékiség, humoros meglátásai, kritikai, szatirikus mondanivalói, minden kulturemberre mélyes benyomást gyakorolnak. „Nem nehéz róla megjósolni” — írja a Hungarian People's Voice. Amerikából való távozásakor, — hogy mire rövidesen visszatér hozzánk Pataky Veronika, már a modern táncművészet első képviselői között lesz!

Papucsban a világ körül

1927. március 27-én indult el Kopenhágából egy dán férfi világkörüli útjára — papucsban. Ot teljes esztendei vándorlás után most érkezett Nancyba. Természetesen, már nem ugyanaz a papucs volt a lábán, mint elindulásakor, a fáradhatatlan utazó ugyanis elindulása óta nem kevesebb mint 136 pár papucsot, 14 ruhát és 17 botot használt el. Kalapot az egész uton nem viselt.

Terézia Felter kozmetikai szalonját Str. Unirei 14. sz. alá (Ortutay-palota) helyezte át

— GYÁRKÉMÉNYNEK REPÜLT GÉPEVEL EGY BUCURESTI PILOTA. Bucarestből jelentik: A főváros közvetlen közelében ma újabb repülőszerecséltenség történt. Stanciu repülőfőhadnagy egy Botez-típusú repülőgépet próbált ki. A pilóta már éppen landolni akart, de leereszkedésében nekiszaladt egy gyárkéménynek. A gép a pilótával együtt egy háztetőre zuhant. A repülőgép teljesen összetört, a pilóta súlyos sérüléseket szenvedett. A baleset okának megállapítására a katonai hatóságok részéről megindult a vizsgálat.

— Kétszáznál több ügyvéd védi Siancut. Bucarestből jelentik: Az esküdtsek november 18-ra tüzte ki Siancu Emil kolozsvári tartalékos kapitány bűnügyének főtárgyalását. Siancu — mint emlékeztetés — ezelőtt 4 hónappal az ilfovi törvényszék folyosóján több revolverlövessel agyonlőtte Tischler Mór kolozsvári fatermelőt. A főtárgyalás igen izgalmasnak ígérkezik. A gyilkos kapitányt Francu Ámos, az ismert mór vezér élén Fortu, Cuza és még vagy kétszáz ügyvéd védi. A főtárgyalásra 200 tanút idéztek be. A tanuk sorában a mórvidék lakosságán kívül több előkelő politikai és más ismert személyiség megjelensé várható. A tanuk között vannak Miron Christea patriarcha, Maniu Gyula és az erdélyi politikai élet számos más egyénisége.

— Elhunyt aradi uriaszony. Súlyos csapás érte Schatzmann Jónás nyug. aradi postafőtisztviselőt. Felesége, szül. Klein Terézia 53 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése kedden, 10-én lesz a Tribunal Buteanu (v. Bem-ucca) 1. számú gyászházából. Az elhunyt uriaszonyt az orthodox zsidó temetőben helyezik örök nyugalomra.

— Kitiintető kinevezés érte Czeyda Pommersheim Ferenc dr. budapesti egyetemi magántanárt, aki — mint ismeretes — aradi származású. Czeyda-Pommersheim János volt aradi takarékpénztári vezértitkár fia. Czeyda-Pommersheim tanárt Huszár Aladár főpolgármester pályázat mellőzésével mint főorvost nevezte ki Budapest főváros kórházai élére. Czeyda-Pommersheim dr. résztvett az év elején egy sebészfőorvosi állásra hirdetett pályázaton, azonban pályázatára most tértek vissza, amidőn főorvossá nevezték ki. A kitiintető kinevezés alkalmával az orvostanárt számos ismerőse, tisztelője és barátja halmozta el gratulációval.

— MÁR PÁLESZTINÁBAN IS NYILTAN CSINÁLJÁK AZ ANTISZEMITIZMUST. Londonból jelentik: Jeruzsálemi jelentések szerint az arabok péntekre általános sztrájkot szerveznek. Az arabság egyébként is széleskörű szervezkedést kezdett, amelynek ele, csak úgy, mint a péntekre várható demonstráció tendenciája, a tömeges zsidó-bevándorlás ellen irányul. A hatóságok a legszélesebbkörű óvintézkedéseket eszközölték, mert tartani lehet, hogy ismét kiújulnak a véres zsidóellenes zavargások.

— Budapesti színházak műsora. Hétfőn játszották huszonötödöször a Fővárosi Operettszínházban a „Dubarry”-t, amelynek primadonnája, Alpár Gitta csak harminc előadásra szerződött a színházhoz, miután október közepétől bázeli szerződés kötötte. Most megjött a bázeli sürgöny, a mely újabb husz előadást engedélyez Alpár Gittának, azzal a feltétellel, hogy három hét múlva Bázelen kell lennie. A diadalmas sikerű Dubarry tehát bátran haladhat az ötvenedik előadás felé. A Nemzeti Színház „Magyar Elektra”, címen drámát játszik, a Kamara Színház „Nem válok el” című vígjátékot, a Belvárosi Színház pedig Aristophanes felújított „Lisystrata”-ját. A Vígyszínház szombaton mutatta be Indig Ottó „Ember a hid alatt” című vígjátékát. A Magyar Színház az „Egy csók és más semmi” című nagysikerű operettet játsza. A Pesti Színház: „Áprilisi vőlegény”, Andrássy-uti Színház: „Pérez beszél”, Király Színház: „Sült galamb”, Terézvárosi Színház: „Menyország a földön”, Komédia Orfeum: Salamon Steinhardt, Royal Orfeum: „Csókoljatok bécsi nőket” és Bethlen-téri Színház: „Előre megintolt szándékkal”.

— Tiltott műtét ügyében vezette be a nyomozást az aradi rendőrség. Jelentették az aradi rendőrségnek, hogy egy Imm Carolina nevű cselédleányt vérmérgezéssel szállítottak az aradi szülészeti klinikára. A leányt kihallgatták és elmondotta, hogy Baumgartner Rudolfné aradi lakos 200 lejért súlyos műtétet hajtott végre rajta, mely után rosszul lett. A beteg állapotának súlyosbodása után egy aradi nőorvos beszállította a szerencsétlen leányt a szülészeti klinikára. Itt megállapítást nyert, hogy tiltott műtét következtében vérmérgezést kapott és állapota rendkívül súlyos. A műtétet végrehajtó nőt a késő éjszakai órákban hallgatták ki a rendőrségen. Az eljárás az ügyben megindult.

— Az aradi iparosok vasárnap este jól sikerült szüreti mulatságot rendeztek. Az Iparosotthon nagyterme feldiszítve várta az érkezőket, akik nem is nagyon késtek, mert már a kora esti órákban hallani lehetett a vidám kacajokot és a tánczene pattogó dallamára vigan ropták a divatos táncokat. Szinte mozdulni alig lehetett a parketten, de ki törődött ilyenkor azzal? A jó kedv, vígság és fél fél hágott a tetőpontjára és a szemfüles szőlőcsöszök hiába vigyáztak a tőkékre, mert a fiatalág vigan lopkodta a zamatos gyümölcsöt. Főleg a tombola iránt volt nagy érdeklődés, egymásután kiáltották be a nyerőszámokat, amit nem egy boldog kiáltás kísért. Ez persze a nyerő volt. Aki nem nyert, az se busult, mert még hátra volt az éjszaka nagyobbik fele és ki mulathatta magát amugy Istenigazába. A büfféné és a tombolasátornál Reinhart Gyuláné, Glück Józsefné, Engelhardt Ferencné, Wild Józsefné, Zombori Gyuláné, Martin Jánosné, Bartl Ernőné, Kun Józsefné és Faragó Böske fáradságot nem kímélve dolgoztak az estély sikere érdekében. Rajtuk kívül még számosan végeztek elismerésre méltó munkát.

URANIA

Ma, kedden 5, 8 és 10 órákor utoljára
8, 10 és 15 lejes helyárrakkal

NEM KÉRDEMKI VAGY

GUSTAV FRÖHLICH, LIANE HAID SZÖKE SZAKAL

Délután 3 órákor utoljára 6, és 10 lei

Modern hozomány

Hans Brausewetter — Eggerth Mártha —
Georg Alexander.

Jön: A velenei kaland

A főszerepben: JOSEPH SCHMIDT,
DINA GRALLA.

— Két angol tengeralattjáró sorozatos katasztrófája. Londonból jelentik: A skót partvidéken, Peterson közelében zátonyra futott két angol tengeralattjáró. A két hajót csak nagy nehézségek árán sikerült a zátonyról megszabadítani. Amikor azonban a hajókon azt látták, hogy biztonságban vannak, az egyik tengeralattjáró, az L. 26-nak az egyik kazánja felrobbant és a robbanás az egész gépházat levegőbe röpítette. Tíz ütött ki csaknem elpusztult az egész legénység. Egyik tengerész a tengerbe ugrott és uszva sietett segítségért. Halászokat talált, akikkel visszatért a lángban álló tengeralattjáróra s nagynehezen sikerült a tüzet eloltani és így a legénység is megmenekült. A robbanásnak két halott és 19 súlyos sebesült áldozata van.

— Lopás a lippai római katolikus templomban. Sziebig Frigyes pápai kamarás, a lippai római katolikus parókia vezetője, a közönség óhajának engedett, amikor a templomot nem tartotta egész napon át zárva. Eddig ismeretlen tettes ezt a kedvezményt arra használta fel, hogy amikor a templomban rajta kívül senki sem tartózkodott, a szent Antal oltárterítőt ellopta. A hitközség kára meghaladja az 5000 lejt, tekintve, hogy a terítőt értékes kézimunka díszítette. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— Perzsaszőnyeget loptak egy aradi ügyvédől. Dr. Gara Ármim aradi ügyvéd feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik egy nagyértékű perzsaszőnyeget elloptak tőle. Az eljárást bevezették.

— A felrobbant kazán megsebesített egy munkást. A Strada Mircea Stanescu 1 szám alatt levő gyárban Hász Ferenc munkás egy cementbe beépített kazánban cukrot kevert. Egy eddig még ki nem derített okból kifolyólag a kazán felrobbant és az explozió ereje Hász Ferencet a levegőbe röpítette. A detonáció megrázkódtatta az egész épületet és több ablak megrongálódott. A közelben tartózkodók besiettek a kazánterembe és ott találták égési sebekkel borítva Hász Ferencet, aki nyomban szállították a közkórházba. A kórházban az inspekción orvos, dr. J. Kerekes Rózsi vette kezelés alá és a súlyos, égési sebeket szenvedett embert sikerült megmentenie az életnek. Az ügyben megindult az eljárás.

— Monstrehangverseny a Kulturpalotában. Nem mindennapi érdekességű hangverseny és művészet zajlik le október 15-én az aradi Kulturpalota nagytermében. Az Országos Rendőregyesület és az aradi rendőrlégénység javára október 15-én, este fél 10 órákor olyan hangversenyt rendez az erre a célra Bucarestből ideküldött rendezőbizottság, amely Arad minden társadalmi rétegét — nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül — egyesíteni fogja erre az esetre, a művészet élvezetében. A hangverseny programja gazdag, előkelő, nívós és egészen fővárosi értékű. A bucaresti-i Operának két olyan tagja szerepel a műsoron, akiket Arad közönsége már az Opera itteni értékes vendégszereplései alkalmával megismert, George Nicolescu Bassu, Viorel Chicideanu, a bucaresti-i Opera kitünő tenorja adnak elő áriákat. A rendezőbizottságnak kitünő érdekére vall, hogy az aradi társaságok két nagyszerű művésznőt: R. Hegedüs Bébi operanékesnőt és Zamfir-Korányi Klárát, a tehetséges zongoraművésznőt is felkérte szereplésre. A műsor prózai részében a román-magyar közeledésnek egy nemes aktusa valószínűleg meg. Dimitrie Moruzan, a csernovici Nemzeti Színház kiváló drámai színésze Eminescu és Minulescu-verseket szaval románul, amelyeket ugyanez a pódiumról saját fordításban magyarul tolmácsol Fekete Tivadar, aki a román írók munkáit két kötetben fordította le magyarra. A gazdag, nívós és Arad közéletében nyilván feltűnést keltő hangverseny iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik és biztos, hogy az estélyt zsúfolt nézőtér fogja végigtapsolni.

— A városnak joga van hidvámot szedni. Ismeretes az a hosszas pereskedés, amely Aradváros és az ujaradiak között folyt amiatt, hogy a város hidvámot szedett az ujaradi hidon. A város ebből a jövedelméből tartja fenn a hidat, az állammal létesített megegyezésnek értelmében. Mivel fellebbezés folytán az ügy a bucaresti-i Központi Revíziós Bizottsághoz került, ez, mint végső fórum, a napokban foglalkozott az ügygel és kimondta, hogy a város teljes joggal szedi a hidvámot az ujaradi hidon, mivel erre szerződések hatalmazták fel. A döntésre ma érkezett meg a bucaresti-i fórum hivatalos értesítése.

— **Jóváhagyott aradi árlejtések.** Aradváros vezetősége hivatalos értesítést kapott a központi árlejtési bizottságtól, arra vonatkozólag, hogy jóváhagyták az Imperatul Traian hid renoválására vonatkozó árlejtések eredményeit, amelynek folytán az Astra-gyár vaszerkezeti szempontból fogja átjavítani a hidat, míg újrafestését az Opreanu-cég, építészeti javítását Marián János fogja ellátni. Ugyancsak jóváhagyta a központi árlejtési bizottság a keramitkockás utburkolatok javítására hirdetett eredményt is, amely — mint ismeretes. — a Rossi és Pellegrini-cégnél juttatta a közmunkát.

A kenguru panasza

— Én vagyok a legszerencsétlenebb állat — panaszkodott a kenguru egyik bizalmasának.

— Miért? — kérdezte ez részvétellel.

— Azért, mert boldog-boldogtalan fölem kér pénzt kölcsön és senkinek sem mondhatom, hogy ottlón felejtettem az erszényemet.

— **Kereskedők, iparosok, vállalatok figyelmébe!** Az Erdélyi és Bánáti Sportnapár Románia első nagyszabású országos sportnapára, rövidesen elhagyja a sajtót. A sportéletnek minden ágával foglalkozik az almanachszerű, gazdag tartalmu napár, amely így a társadalom minden rétegében érdeklődésre fog találni. Aktuális sporteseményekről, vezető sportemberekről fotografiákat, csoportképeket szívesen fogad és készséggel leközi a sportnapár. Elsőrendű hirdetési organum az Erdélyi és Bánáti Sportnapár, amely nemcsak Aradon és a megyében, de az egész országban, hatalmas példányszámban, színes kiállításban, meglepő olcsó árban kerül a könyvpiacra.

— **A radnai csendőrség szüreti mulatsága.** Jól sikerült szüreti mulatságot rendezett a radnai csendőrség a Szalkay-féle vendéglőben. Az estélyt Cosulet Viktor csendőrparancsnok vezetésével a következők rendezték: Tichi Endre, Ispász József, Kenderes István, Miklósv Ferenc, Prekupás Miklós, Jivanescu Joan, Brecher Antal. Tíz órakor zeneszó mellett vonultak be a csőz-párok a szépen feldiszitett terembe: Zsided Stefi—Gugyin Károly, Rácz Irénke—Németh József, Barkóczy Piri—Váró Ferenc, Dehelean Boriska—Tóth István, Bedeleu Mária—Juia Joan. Nagyon kedves volt öt román leány, akik nemzeti táncokat adtak elő: Sav Erzs, Crisan Maria, Iliuta Florita, Sofica Jivanescu és Ardelean Maria. A mulatság a késő reggeli órákban ért véget.

— **A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyűlése** értesíti az érdekelteket, hogy az október havi nyugdíjak kifizetése a CFR központi pénztáránál a következő sorrendben fog eszközöltetni: 1. hó 10-én, kedd d. e. 8-11-ig d. u. 3-7-ig, 11-én, szerdán d. e. 8-3 és fél óráig a CFR és volt MÁV., 12-én d. e. 8-1-ig és délután 3-7-ig az Acsev., 13-án, csütörtökön pedig az elmaradtak illetménye kerül kifizetésre. Egyben közölik, hogy az Acsev-nyugdíjasok a fizetési lajstromot 11-én délután és 12-én reggel 6-tól kezdődőleg aláírhatják.

— **A budapesti „Ujság” újabb nagy kedvezménye olvasói részére.** Az Ujság, a leggazdagabb tartalmu és legnépszerűbb magyar lapok egyike, újabb nagy kedvezménnyel lepi meg olvasóit. Október 1-től kezdődőleg minden vasárnapi számának első oldalán a címfejtés mellett számozott szelvényt közöl és minden olvasója részére, aki ezekből a szelvényekből levágva és összegyűjtve 12 darabot az Ujság kiadóhivatalának (Budapest, VI., Aradi-u. 10) lakcímmel együtt beküldi, ingyen és díjmentesen küldi meg a „Mindent tudok” című több, mint 300 oldal terjedelmű, mélynyomású díszalbumát. Az Ujság olvasói tehát nemcsak tartalmas lapot, hanem azonkívül egy értékes könyvet is kapnak. Az Ujság állandó cikkei: Kóbor Tamás, Márai Sándor, Nagy Endre, Zsolt Béla, Szöllösi Zsigmond, Tabéry Géza stb. Az Ujság minden lapelárusító helyen kapható, ára hétköznap 8, vasárnap 12 lej.

SPORT KÖZLÖNY

A pompásan játszó Gloria-CFR és a Juventus megszűntek a pontokon

A Ripensia nehezen győzött a tartalékos NAC felett. — Az Unirea-Tricolor egy góllal verte a Romaniát — A Mures és a Soimi pontosztokodást rendeztek

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában teljes forduló bonyolítottak le. A legnagyobb érdeklődést a Ripensia és a NAC közötti összecsapás keltette, de a két kiváló együttes közötti mérkőzés nem nyújtotta a várt nívót, miután a NAC három legjobb emberét nélkülözni volt kénytelen, így győzött a Ripensia, bár egy pillanatig sem produkált meggyőző játékot. A Gloria-CFR lendületes, okos és gólratóró játékkal meghódította az aradi közönséget, de elhódíthatta volna a Juventustól a két pontot is, ha kevéssel több szerencséje van. A Gloria-CFR nagyszerűen felfejlődött és bizonyos, hogy előkelő szerepet fog vinni a csoportjában. Az Unirea-Tricolor csak nehéz küzdelem után, minimális arányban tudta verni a kolozsvári Romaniát. A Mures és a Soimi pontosztokodást rendeztek. A bajnokság vezetője a Ripensia, a Gloria-CFR a negyedik helyet foglalja el, három meccsen négy pontot tudott szerezni, kettőt olyan veszélyes ellenfelettől, mint a Juventus és az Unirea-Tricolor.

B) csoport:

Ripensia	4	3	—	1	12	3	6
Juventus	3	2	1	—	8	4	5
Unirea-Tricolor	4	2	1	1	7	6	5
Gloria-CFR	3	2	1	—	7	6	4
NAC	2	1	—	1	5	4	2
Mures	2	—	1	1	3	4	1
Soimii	4	—	1	3	2	12	1
Romania	2	—	—	2	2	7	0

Gloria-CFR—Juventus 2:2 (2:2) Gloria-pályán, bíró *Petcu*, Temesvár. A Gloria-CFR Dobra csatasorba állásával nagyon sokat nyert. Az aradi csapat jobb volt, mint a nagynevű ellenfele és ha a kék-sárgáktól nem pártol el a szerencse, úgy mind a két pontot birtokukba veszik. A Gloria lendületes, kemény és gólratóró futballt játszik, szóval a mai futballt kultiválja és ennek eredménye kell hogy legyen, mint ahogy a jövőben az eredmény fog mutatkozni. A játékosok lelkesedése pedig magával ragadta a közönséget. Az első gólt kornerből Dobra fejelte, majd Melchior révén egyenlít a Juventus, sőt ugyancsak az összekötő gólozott, ezzel már 1:2 volt az eredmény, amikor a Gloria-CFR Dobra lövése nyomán beállította a végeredményt. Az aradi csapat-

nak sok helyzete lett volna az újabb eredmény, vagy eredmények elérésére, de a futballhoz szerencse is kell és ez ezalkalommal elpártolt a Gloriától.

Ripensia—NAC 3:0 (1:0). Temesvárról jelentik: A NAC tartalékokkal telítődve, Dávid—Szántó, Stettner—Weichelet, Bodola, Vangel—Nagy, Mosko, Rónai, Glanczmann, Krausz-csapatával vette fel a küzdelmet és annak ellenére, hogy a Ripensia csak Kotormányt volt kénytelen nélkülözni és a váradiak a meccs javarészeben kilenc emberrel játszottak, csak 3:0 arányú vereséget szenvedtek. Lakatos, Dobay és Schwartz lötték a gólokat. Vangel (NAC) nyílt kartörést szenvedett, míg Nagy súlyos bokasérülésével csak statitszált. Oravetz mindkét fél legteljesebb megelégedésére vezette a meccset.

Unirea-Tricolor—Romania 2:1 (2:1), Y Mures—Soimii 1:1 (1:0).

A Crisana legázolta a Kinizsit, Universitatea a Venust, míg a Tricolor a Brasoviával végzett

A B) csoportban csonka forduló volt, pihiert ennek a kategóriának aradi résztvevője, az AMTE, amely együttes jövő héten a Brasoviával meccsel. A Crisana valóságos gólozót zuditott a Kinizsire, de ugyancsak ezt tette az Universitatea, amely a Venust lépte le. A Tricolor rávert a Brasoviára. A táblázat:

A) csoport

Crisana	3	2	1	—	11	3	5
CFR	2	2	—	—	3	1	4
Universitatea	2	1	1	—	9	5	3
AMTE	2	1	—	1	6	3	2
Tricolor	2	1	—	1	6	7	2
Kinizsi	2	1	—	1	4	8	2
Brasovia	2	—	—	2	2	6	0
Venus	3	—	—	3	3	11	0

Universitatea—Venus 7:3 (4:2). Bucarestből jelentik: A vasárnap délelőtt lejátszott meccset az Universitatea könnyen nyerte. — **Crisana—Kinizsi 8:1 (3:0).** Nagyváradról jelentik: A Crisana valósággal lelétte a Kinizsi együttesét. — **Tricolor—Brasovia 4:1 (1:1)** Ploestiből jelentik: A Tricolor az első félidő nehézségei után biztosan győzött.

A Transilvania az őszi forduló győztese

Az AAC és a listavezető Transilvania megosztottak a pontokon. — A Soimi rávert az Olimpia-PTT együttesére. — A Tricolor mind a két pontot elvette az Unireától — Megosztottak a pontokon a két rivális —

Az I. osztályú bajnokság őszi fordulója a vége felé közeledik, az utolsó előtti fordulót bonyolították le és az elkövetkező vasárnapra már csak jelentéktelen összecsapások maradtak, amelyek már nem befolyásolhatják az őszi elsőség kérdését, az már eldőlt, a Transilvania vette birtokába. A Transilvania eddig, az egy AAC meccset kivéve, minden mérkőzésből győztesen került ki, egyetlen pont vesztesége van. Lelkes és odaadó vezetőség, szívvvel és akarással küzdő csapat megérdemelt gyümölcse ez a hely. Ezt bravurrá növeli az, hogy a Transilvania két évvel ezelőtt még a másodosztályban küzdött, — három évvel ezelőtt alakult. Az ATE és a Hakoah megosztottak a pontokon, bár az utolsó pillanatokban még a Hakoah látszott győztesnek. A Soimi nagy meglepetésre legyőzte az Olimpia-PTT csapatát, ez az első győzelme, de ugyancsak először győzött a Tricolor is, amely az Unireát késztette megadásra. A táblázat most így fest:

1. Transilvania	6	5	1	—	16	8	11
2. ATE	6	3	2	1	31	9	8
3. AAC	6	3	2	1	17	6	8
4. Hakoah	6	3	2	1	17	6	8
5. Olimpia-PTT	6	1	2	3	8	22	4

6. Unirea	6	1	1	4	14	16	3
7. Tricolor	6	1	1	4	6	15	3
8. Soimi-CFR	6	1	1	4	7	26	3

Transilvania—AAC 3:3 (2:1). AAC-pályán, bíró: Darázs. Az AAC szerzi meg a vezetést, Perneky gólozott, de a T. kettővel válaszol. Mihailovits és Bódi révén, szünet után Perneky góljával egalizál az AAC, majd Mánits ismét ismét vezetéshez juttatja csapatát és Matyók góljával egy pontot megmentett az AAC-nak.

Soimi—Olimpia-PTT 1:0 (0:0). AAC-pályán, bíró: Pálfi. A lelkesebben és jobb beosztással játszó Soimi, Demian váratlan góljával az első győzelmet aratta.

Tricolor—Unirea 2:1 (0:0). AAC-pályán, bíró: Macean. A Tricolor jobban bírta az iramot, állóképesebb volt és ennek köszönheti a győzelmét. Hollósi, Botos, illetve Kabát, voltak a gólszerzők.

ATE—Hakoah 2:2 (1:0). Glotia-CFR-pályán, bíró: Burdán. Inkább küzdelem, mint játék folyt a pályán. Cicula az ATE-nak szerezte meg a vezetést, szünet után Gross egalizált, sőt Rosenbach révén már 1:2 az eredmény, amikor Albert hendsze miatt megítelt penályt az utolsó peroben értékesítette Bellai.

A II. osztály meglepetése: vereséget szenvedett az Egyetértés

A II. osztályban teljes fordulót bonyolítottak le, amely vaskos meglepetéssel zárult. A Pécskán lezajlott mérkőzésen az Egyetértés vereséget szenvedett a Virtuteától. Az Egyetértés egy Virtutea-játékos igazolatlan szerepeltetése miatt óvott, így az E. pontvesztését még nem lehet elkönyvelni. Másik meglepetés az Astra első győzelme, a gyári alakulat a Fortunától szedte el a pontokat. Az AVMSE gőlözőnt zuditott a Vulturulra, ugyszintén a Banatul a Crisanara. Eredmények:

Juventus—Titanus 2:2 (1:0). AVMSE—Vulturul 7:0 (2:0). Victoria—Frontiera 1:1 (1:0). Astra—Fortuna 2:1 (1:0). Patria—RAC 5:1 (3:0). Virtutea—Egyetértés 1:0 (0:0). Banatul—Crisana 7:2 (3:1).

O Szövetségi díj-meccsek. AMTE—Gloria 5:0 (4:0). Tricolor—Astra 3:2 (2:1). AAC—Unirea 6:1 (3:1). Transylvania—Titanus 12:2 (6:0). Olimpia—Hakoah 3:2 (2:0). ATE—Fortuna 4:0 (2:0).

O Ifjúsági bajnokság. AMTE—Tricolor 8:1. Juventus—Astra 4:3. Soimi—ATE 4:3. Olimpia—PTT—Egyetértés 11:0. Hakoah—AAC 2:0. Unirea—Fortuna 2:0.

A Hungáriát újabb veresége az utolsó-előtti helyre vetette vissza

A magyar profiligá szenzációja a Hungária újabb veresége, így, ezzel a vereséggel, a nagynevű pesti csapat az utolsóelőtti helyen van, öt csak a Budai „11” követi. A Phöbus nehézségesen pontot vett el a Kispesttől. A Ferencváros nehezen, az Újpest egyenesen kinosan győzött vidéki ellenfele felett. A Bocskai könnyen intezte el a Budai „11”-et. Eredmények:

Újpest—Szeged FC 3:2 (1:0). A II. félidő 37-ik percéig még 1:2 volt az eredmény, amikor az Újpest imponáló finissel a maga javára tudta dönteni a már elveszítettnek hitt meccset. Auer (2), Jakube, illetve Gerle és Kalmár II. voltak a gólok szerzői.

Somogy—Hungária 3:1 (2:0). A Kaposvárott lejátszott meccset, a Somogy nagy lelkesedése révén, megérdemelten nyerte meg. Sebes (öngól), Györfi II., Joós, illetve Kardos góljaival alakult az eredmény.

Phöbus—Kispest 2:2 (2:0). Az őszi évadban mind a két csapat nagyszerűen szerepelt, így érthető és indokolt volt a közönség nagy érdeklődése. Tárnok két góljával már 2:0 volt az eredmény, amikor Szabó II. és Rátkai góljaival sikerült egy pontot megmentenie a Kispestnek.

Bocskai—Budai „11” 3:0 (1:0). A debreceni csapat minden különösebb megerőltetés nélkül, Marjos, Teleki és Vince góljai révén, győzött.

Ferencváros—Attila 2:0 (0:0). A Miskolcon lejátszott meccsen a Ferencváros minden tudására szükség volt, mert az Attila kemény ellenfélnek bizonyult. A nagyobb rutinu Ferencváros, Toldi két góljával győzött.

O II. liga eredmények. V. Remény—Bak TK 5:2, BMSE—Csepel 1:1, Budafok—Droguisták 3:1, Vasas—Szürketaxi 6:0, Soroksár—Vac FC 1:0, Budatétény—SzNFC 5:1. Etc. FC—Nagyatény 5:1.

Amerika nem vesz részt a berlini olimpiászon

Newyorkból jelentik: Már nem az első megmozdulás történik az ellen, hogy Berlinben fog lezajlani az 1936-os olimpiász. Most Amerikából érkezik hír, hogy az amerikai olimpiai bizottság foglalkozva az Egyesült-Államok zsidó kongresszusának előterjesztését, élesen elítéli a németeknek azt a törekvését, hogy a zsidó versenyzőket az olimpiai játékokból kizárják. A kongresszus konkrét eseteket sorolt fel, amelyek a németországi zsidó sportolók üldözéséről szóltak. Ennek alapján az olimpiai bizottság kimondotta, hogy inkább lemond a berlini részvételről, ha nem kap biztosítékot arravonatkozólag, hogy az olimpiászon az amerikai zsidó versenyzőket nem éri sérelem.

Halálos verekedés Ségában

Véres verekedés játszódott le vasárnapról hétfőre virradó éjszaka Arad-Ségában. Barna János 27 éves napszámos egy mulatság után hazafelé tartott és szembetalálta magát bátyjának haragosaival. A több fiatalemberről álló csoport, Truca Péter vezetésével belekötött Barna Jánosba és csakhamar általános verekedés fejlődött ki. A mulatságból hazafelé tartó emberek Barna pártjára álltak és Truca egy barátjával megfutamodott a tulerő miatt. Ezzel nem fejeződött be az ügy, mert Truca egyenesen hazaszaladt és ásóval, kapával, késekkel felfegyverkezve felkutatta ellenségét, megtámadta és késével többször megsebezte, míg barátja, kinek kilétét még homály fedi, kapanyéllel vágta fejbe a szerencsétlen Barnát, aki véresen összeesett. A támadók látva, hogy Barna János már teljesen harcképtelen, otthagyták haragosukat az uton. A vérbefagyott emberre bátyja akadt rá, aki hazafelé tartott, ő értesítette a mentőket, majd a rendőrséget is, ahonnan Vlad János dr. és Margescu komiszárok szálltak ki a helyszínre.

A szerencsétlen embert beszállították a kórházba, ahol dr. J. Kerekes Rózsi orvosnő vette kezelés alá, megállapították, hogy Barna János igen sok sebet kapott, amelyek közül egy, az oldalán ejtett késtől eredő szúrás életveszélyes, valamint a fejet ért ütés következtében koponyaalapi törést szenvedett, felépüléséhez kevés a remény.

Kulturdélután rendezett a lippai Magyar Párt

Vasárnap a lippai Magyar Párt nagyszabású kulturdélután rendezett a Japán-kávéház helyiségében. Ez évben ez volt a pártnak első kulturdélutánja és az a várakozáson felül látogatott volt. A lippai párt ugyanis célul tűzte ki, hogy a kulturdélutánok rendezését rendszeresíteni fogja, mert ezen az uton óhajtja a lippai magyarság munkás részének kultúr-szükségletét szolgálni. Ez alkalommal a megnyitó beszédet Lányi Lőrinc elnök, ref. lelkes tartotta és beszédében vázolta a kulturdélutánok célját, azok szükségességét és hűzgapótló voltát. Hatásos szavakban kérte a lippai magyarság támogatását a jövőre nézve is, mert csakis céltudatos munkával szolgálhatjuk ezen, mindnyájunk ügyét. Dr. Masznik Elemér „Miként élünk...?” cím alatt tartott mindvégig lebilincselő, rendkívül tanulságos orvosi előadást. Deutsch Dezső faskola-tulajdonos, egy kertészeti előadás keretében ismertette azokat a habonákat, amelyek a gyümölcsstermelők között, saines, oly nagy mértékben elvannak terjedve. Kajdy László két drámai hatású költeményének előadásával aratott meglehetősen sikert, majd Megyeri István tréfás monológok és kuplék előadásával kacagattatta meg a közönséget.

A párt vezetősége különben november hó 26-ikán tartja meg szokásos nagyszabású Karalain-bálgát, amelyre már nagyban folynak az előkészületek és amelynek műsorában kimagasló számok fognak szerepelni. (k. l.)

MA VAN AZ UTOLSÓ JELENTKEZÉSI NAP !!!

Még csak ma estig jelentkezhet pótdíj megfizetése nélkül

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE OKTÓBER 20—26-ig UTLEVELEL NÉLKÜL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest „
Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

975

lej és 50 lej a számozott hely Ripensia-Ujpest mérkőzésre. Az utasoknak korlátozott számban számozott jegyet biztosítunk az olasz-magyar mérkőzésre is.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, livrettel rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazók összes utiköltsége oda-vissza 2195 lej.

Rendezi a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Erdélyi dióexportőrök áruai a londoni hűtőházakban

Az aradmegyei új diónak legujabb konkurrensa — a kaliforniai dió. — Az ideai export nehézségei. — Ritkulnak a borossebesi és déznai híres dióerdők

A most kivételre kerülő aradmegyei híres diónak váratlanul versenytársa akadt az európai piacon, mert az aranytermő Kaliforniából dióban is nagy a kínálat. A múlt esztendőben ugyanis a dus aranymezőkből gazdag Kaliforniában óriási diótermés volt és mivel akkor ott még nem szervezték meg az Európába irányuló dióexportot, a fölösleget hatalmas hűtőházakban raktározták el és most szeptember hónapban az európai piacokra hozták. *A kaliforniai áru tehát egy hónappal előbb került forgalomba Európában, mint a romániai és más európai termésű dió.* Ez az egy hónap nagy előnyt jelent a tengerentúli exportőröknek, akik Hamburgban métermázsánként ötven márkáért adják a diót, ami körülbelül 20 leinek felel meg kilónként. A romániai diót a német határon 40—45 márkáért adják száz kilogrammonként. Szakértők szerint a kaliforniai hűtőházakból kikerült dióról hamarosan meg fogják állapítani a fogyasztók, hogy nem olyan izletes, mint pl. a romániai friss áru és ezért az exotikus vidéken termett, „jégbehűtött” dió még sem lesz nagyon hosszú életű konkurrens. A

kaliforniai exportőrök nem érzik annyira a pénzhiányt, mint a romániaiak és ezért kedvezőbb feltételekkel bírják szállítani áruikat. Nem kívánnak készpénzt, hanem hatvan napi fizetési határidőre is exportálnak. Egyébként a romániai diót nemcsak Németországban, hanem már évtizedek óta Svájcban is keresik és az ottani átvevő-cégek mindig pontosan betartották az üzleti szabályokat, csak ritkán „anstandoltak”, most azonban a beviteli országok határain gyakran emelnek indokolatlan kifogásokat, amelyekkel árengedményt sikerül elérniük. Aradmegyében az idén nem termett annyi dió, mint máskor. A híres Borossebesi környéki és déznai dióerdők egy részét az utóbbi években műbutorok számára irtották ki és a helyükön most új kis családi házak állanak.

Mint értesülünk, a külföldi erőszakos anstandolások miatt tavaly számos erdélyi dióexportőr is *kénytelen volt áruját londoni hűtőházakban elhelyezni* és most piacra viszik azokat.

Differenciák Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária között a buzaexport miatt

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, Románia, Jugoszlávia, Magyarország és Bulgária 54 millió bushel buza kivételére kapott megbízást a londoni konferencián. A négy dunai állam közös eladási szervezetről tanácskozik, de a megvalósulást késlelteti az, hogy nem tudnak megállapodni a szervezet központjának kérdésében. Magyarország Budapestben szeretné megszervezni ezt a hivatalt, a többiek viszont Belgrádot ajánlják. A négy állam közötti ellentétek amiatt is keletkeztek, mert Magyarország már eddig is jelentékeny mennyiségű buzát exportált Ausztriába, Svájcba és Németországba, utabban pedig Olaszországgal is tárgyal, mert a fenti államokkal már megkötötte a kereskedelmi egyezményt. Emiatt különösen Románia neheztel.

= CSAK AZ OBORON SZABAD GABONÁT VÁSÁROLNI A TERMELŐKTŐL. Az utóbbi napokban néhány hatósági közeg megállapítása szerint, aradkörnyéki termelők az Oboron kívül is eladtak gabonát és ezért úgy az eladó, mint a vevő ellen jegyzőkönyvet vettek fel. Erre a körülményre felhívjuk az érdekelteket kereskedők és az illetékes érdekképviseleti hivatalok figyelmét.

= A magyar-román árucserében zavart okozhatnak az ellentétes rendelkezések, a bürokratikusság intézkedések, amelyek olykor hetekig késleltetik az ügyek lebonyolítását. Erre jellemző a román fa beviteli engedélyének megszerzésére vonatkozó eljárás. Budapestben a román fa bevitelére az engedélyt csak az esetben állítják ki, ha magyar cég igazolja, hogy annak ellenében küldött áruja az országhatárt már átlépte. Kérvényét a magyar külkereskedelmi hivatalhoz nyújtja be, ahonnan a fa behozatali intézethez, onnan a kereskedelmi minisztériumhoz, majd ismét a külkereskedelmi hivatalhoz teszik át. A kérvény az 5 fórumot két hét alatt teszi meg. Hasonló az eljárás Bucurestiben is és ezért a két állam megbízottjai a nehézségek kiküszöbölése végett néhány nap múlva tanácskozássra ülnek össze.

= Az egyenérték vallomási ívek benyújtása. Az ez év február elsején életbe lépett módosított bélyegtvörvény értelmében az üzemi épületek és ingatlanberendezések egyenérték vallomási ívét ez év december 31-ig kell benyújtani a pénzügyigazgatóságon.

= A rum-, likőr-, konyak-, ecet- és parfümgyárakról elrendelte a pénzügyminisztérium, hogy mivel azok nem tekinthetők kisüzemeknek, forradalmi adót kell fizetniük.

= A posta-inkasszóval kapcsolatban érdekes rendelet érkezett az aradi postafőnökségre. Beszámoltunk arról, hogy a posta leírásában vállalta a számlák, esedékességek és különféle járadékok beinkasszálását; úgy cégek, mint magánfelek részére. A legujabb rendelet szerint a román posta bevezette a váltók behajtását is, amellyel kapcsolatban Bucurestibe rendelték minden postahivatal egyike tisztviselőjét, aki hét napos kurzus végighallgatásával sajátítja el a váltók beinkasszálásához szükséges tudnivalókat. Aradról Biria Marius főtisztviselőt delegálta a postafőnökség a kurzus meghallgatására. Biria Marius a napokban érkezik vissza Bucurestiből és ezzel egyidejűleg életbelép a postán történő váltóinkasszó is.

= Miniszteri leirat érkezett Aradra az adóbonokról, amely szerint legközelebb leküldi az amortizációs pénztár a lakbérkülönbözöket, az állami adóbizottsági napidíjak és dologi kiadások fedezetére szolgáló kincstári adóbonokat.

= A takarékpénztári betéteseket érdeklő rendelet érkezett ma az aradi postafőnökségre. A takarékpénztár bucaresti igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy az eddigi Casa Generala de Economii elnevezését megváltoztatta Casa Nationala de Economiere és a román postatakarék ezután ezen a néven szerepel. A postatakarék 50 lejtől 300.000 lejig fogad el betéteket, cégek részére azonban engedélyezik a magasabb összegek betételét is. A takarékpénztár forgalmának megnövelésére való tekintettel az igazgatóság megváltoztatta azt az intézkedést is, amely szerint eddig csak minden héten egyszer vehetett föl a betétes 2000 lejnyi összeget betétjéből, anélkül, hogy a kifizetést kérvényezni kellett volna a bucaresti igazgatóságtól. A jövőben akár minden nap is kifizethet a postafőnökség takarékpénztári osztálya 2000 lejt a betéteseknek a bucaresti központ megkerdezése nélkül. Nagyobb összeg kifizetése esetén táviratilag lehet intézkedést kérni Bucurestiből. A távirat költségét a betétes fizeti. Ezek az újabb megkönnyítő intézkedések minden bizonnyal növelik a postatakarékpénztár forgalmát.

= Teljesen átszervezik a jelenlegi kontingentálási rendszert. Bucuresti-i jelentés szerint, a minisztertanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a jelenlegi kontingentálási rendszert teljesen átszervezi. Újabb cikkekre, a mostani kontingensen kívül maradt készárukra is kiterjesztik a behozatali tilalmat. Egyben revideálják több cikk kontingentálási illetékét. A kompenzációs üzletekre is újabb rendelet készül.

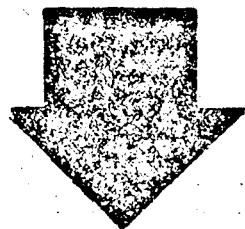
Urak! Ne hanyagolják el magukat!

Nincs elegendő szavunk annak az előítéletnek a visszautasítására, amely a nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel összefüggésben levő szervek betegségeit „titkosaknak” minősíti. Ennek az álszeméremnek átkos következményei egyaránt kiszámíthatatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgyantiseptikumok legerősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, csillapítja a prostata gyulladást.

A PAGEOL azonnali javulást idéz elő és egyaránt erőteljes valamint döntő kezelési módszert képez.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

PAGEOL

= Tíz évi behajthatatlan aradi adóhátralék — hetven millió lej. Jelentettük, hogy egy temesvári alinspektor most ellenőrzést gyakorol az állami adóhivataloknál, a leírásra kerülő adóhátralékok miatt. Arról értesülünk, hogy az aradi három adókerületben 1923-tól 1932. január 1-ig 74 millió lej behajthatatlan adót kell leírni, mert az adózók elszegényedtek, ismeretlen helyre költöztek, vagy meghaltak és vagyon nem maradt utánuk. Egyedül az első kerületben 32 millió lej leírása válik szükségessé.

= A román-csehszlovák áruforgalom néhány hét óta folyton nehezebbé válik, mert Csehszlovákia a kompenzációs üzleteket csak a legkritikább esetekben engedélyezi. Emiatt a csehek kliringkövetelése továbbra is százmillió csekkorona. A bucaresti-i kormány azt ajánlja, hogy ezt a követelést Románia áruval fizethesse meg és erről megkezdte a tárgyalásokat. Itt említjük meg, hogy egyik legnagyobb csehszlovákiai textilgyár befagyott követelésének felhasználása végett Romániában gyárat akar alapítani, de a legfőbb deviza- és behozatali bizottság elutasította a gépekre vonatkozó behozatali engedély iránti kérvényt. Ezért a cég most azt kéri, hogy a géni berendezést kompenzációs uton hozhassa be Romániába.

= Legközelebb a parlament elé kerül az új kartelltvörvényjavaslat. Bucurestiből jelentik: A parlament legközelebb megnyitandó első ülésén tárgyalják a kartelltvörvényjavaslatot, amely teljesen átalakította az ez év tavaszán Lugoseanu volt kereskedelmi miniszter által készített törvénytervezetet. Az új javaslat főképpen az ipari és agárártermékek árának harmonizálását tűzte ki céljául.

= Az iparvasutak sinhalozata is adóköteles. A pénzügyminisztérium legujabb rendelete szerint, nemcsak az iparvasutak és az összes iparvállalati épületek, hanem az üzemhez szükséges berendezések és azok részei is adókötelesek, amelyek a földbe, vagy az épületbe vannak beépítve, tehát a sinhalozat is ingatlannak tekintendő és annak értéke után 5 százalékos ingatlanadót szed a kincstár.

Amerikai csapágyfém csak akkor valódi, ha a Syracuse és az indiai védjegy rajta van. Vezérkép-viselet: A. Kálmán R. T. Arad

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, OKTÓBER 10.

Bucuresti. 1: Tözsdehírek, utána gramofon. 1.45: Hírek. 2: Népszerű és román zene. 5.30: Ifjúsági óra. 6: A Motoi-zenekar hangversenye. A szünetben (7): Hírek. 8: Rádiógyetem. 8.20: Gramofon. Népszerű lemezek. 9: Eugenia Pabandaleste. Caldara. Sebden crudele. Marcelle. Quella fiamma. Händel: Mio cor. Pergolesi: Se tu m'ami. Paisiello: Chi vuol la zingarella. Durante: Danza. 8.20: Rádiózene. Beethoven: Mondscheln-szonáta. Mendelssohn: Szentivánéi álam. nocturno. Schumann: Esti dal. Grieg: Nocturno. Massenot: Werther ária. Novák: Nocturno. Korngold: Sok hűhó semmiért, nocturno. Rossini: Tell Vilmos vihardal. Beethoven: Simphonia pastorale. Grieg: Peer Gynt, szvit, a zivatar. Ohlg: Preludium. Wagner: Bolygó hollandi, nyitány. A szünetben (9): dr. Konrad Richter németnyelvű előadása: Románia természeti kincsei. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Utazás a Harzban (Heine utileveléből). 2. Vitézi ének. (Felolvasás). Közben: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: H. Suki Tóni és cigányzenekara. 2.30: Az 1. honvédszállás zenekara. 5: Gyökössy Endre ifjúsági előadása. 6: „A londoni szezon”. 6.30: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 7.25: „A világ, az anyag és az atom”. Párbeszéd Lambrecht Kálmán és Zechmeister László között. 8: Francia nyelvoktatás. 8.25: Az Operaház megnyitó-előadásának közvetítése. „Hungaryi László”. Dalmi 4 felvonásban. Zenéjét szerezte Erkel Ferenc. Majd: Horváth Rezső és cigányzenekara az Emke-kávéházból. László Imre énekszámaival. Közben 12: Dr. Ernst Häckel németnyelvű előadása: „Ungarn im Herbst”. — Bécs. 12.50: Rádiózene. 14.10: Művészlemez. 16.35: Modern gyermekdalok. 16.55: Hangszilnek zenéje gramofonon. 18.25: Boskovsky Willy hegedül. 21.45: Karintiai zene a népszavazás évfordulójára. 22.15: Bécsi kamarazene. — 23.30: Jack: Payne-lemez. — Belgrád. 12: Rádiózene. 13.05: Rádiózene. 17: Népdalok harmonikán. 17.30: Gramofon. 20.30: Beethoven: Trió. 21: Ivics

Krszta énekel. 21.30: Hangjáték. 22.15: Rádiózene. 23: Rádiózene. 23.40: Táncczene. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: A 32. gy. e. zenekara. 14.35—15: Gramofon. 17: Gramofon. 17.30: Rádiózene. — Leipzig. 7.30: Reggeli zene Boroszlódból. 12: Gramofon. 14.30: Bórról, nőről és daktól szóló lemezek. 17: Drezdai filharmonikusok. 19.20: Jömi Oszkár tenor és Winkler György orgonaművész hangversenye. 22: Szimfonikusok. Utána: Könnyű és táncczene. — Milano. 18.10: Táncczene. 20.40: Gramofon. 21.30: Mascagni: Ratchiff 3 felvonásos opera. — Pozsony. 18.50: Ibl Rudolf hegedül. 19.25: Gramofon. 21.05: Szimfonikus hangverseny a pozsonyi Nemzeti Színházból. — Róma. 17.30: Bari: Kvintett. 18.15: Könnyű zene.

SZERDA, OKTÓBER 11.

Bucuresti. 13: Könnyű lemezek. 14: Könnyű és román zene. 18: Jordacescu-zene. 20.20: Szimfonikus zene. 21: A rádiózenekar lengyel hangversenye. 21.45: Massini Dóra lengyel dalokat énekel. 22.15: A lengyel hangverseny folytatása. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Columbia gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Beniczky Péter „szentelt” vitéz magyar rigmusai. 2. Szabadtéri társasjátékok. (Felolvasás). Közben: Gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Gróh Klára hegedül. Pál Ilonka énekel, zongorán kisérte Polgár Tibor. 2.30: Columbia-gramofonlemez. 4.30: A rádió diák-felőrája. „Mindnyájunkat érhet baleset”. 5: „Miért, melyik életkorban s hogyan tanuljunk idegen nyelveket”. Dr. Aczelné, dr. Gonda Lili előadása. 6: „Asszonygondok”. — „Amerre a nő megy...”. Ádám Éva előadása. 6.30: K. Comenoi Mária zongorázik. 7: „A jó reklám”. 7.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Közben 8-10: „A turistacég”. Dr. Zsitvay Tibor előadása. 9: Dáni bá tapasztalatai a világjamboreen. Előadja dr. Hosszu Zoltán és Eszényi Olga. 10.15: Lortzing: „Cár és ács” című operájának rövid-opera felvétele. Majd: jazz-zene. — Bécs. 13: Rádiózene. 16.55: Bécsi operettek lemeze. 17.30: Schubert: Kis szonáta hegedűre és zongorára. 18.25: Reidinger Frigyes zeneszerző művel. 20: Három évszázad osztrák táncai. 21.30: Shaw Bernát két egyfelvonásos. 23: Hegedüs Klára és zenekara táncczeneje. — Belgrád. 12: Gramofon. 13.05: Rádiózene. 17: Legradics Julia zongorázik. — 17.30: Gramofon. 20: Rádiózene. 21: Opera a Nem-

zeti Színházból. Utána táncclemezek. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózene. 17: Szokol-fuvószene. 19: Gramofon. — Königsberg. 17: A danzigai Városi Színház zenekara. 19.20: A zongorajáték művésze. Winkler Rudolf előadása Chopin-etűdök bemutatásával. 21.10: Táncczene. 23.10: Hírek, majd éjfélig könnyű és táncczene. — Langenberg. 23.40: Könnyű zene lemezek. Majd: Táncczene. Utána: Stuttgart. — Mor. Osttrava. 11.10: Fuvós parasztenekar. 12: Gramofon. 16.30: Gramofon. 18.35: Gramofon. 19.25: Fuvós parasztenekar. 20.25: Kardalok. — Pozsony. 12: Gramofon. 13.35: Déli zene. 18.45: Gramofon. 18.55: Magyar óra. — Svájci Aleman adó. 18.30: Gramofon. 21: Mozart: Così fan tutte című operája a berni városi színházból. — Varsó. 16.40: Schubert-lemezek. 18.25: Kaupé Mária szopránénekesnő estje. 19.20: Kávéházi zene. 22.15: Dupiska Irén hegedül. Utána: Táncczene.

KÖNYVEK

Kós Károly: Erdély Kultúrtörténeti vázlat. 60 színes és fekete képpel. A tudós alaposságával és a művész lelkiismeretességével megírt remekmű. Egész vázlatkötésben 72 lej Lepagenál: Kolozsvár.

Lord Baden Powell izgalmas regénye. A cserkészlet születésének és alapításának: Lord Baden Powellnek, a világ főcsörkészenek nagyszerű regénye: „A Mafekingi fiúk” címen megjelent és díszes kötésben, Pantheon-kiadásban, Székely-Kovács Olga 16 remek rajzával 72 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Kolozsvár.

A nő ösztönélete. Dr. Feldmann Sándor híressé vált könyve, amely a nő ösztönéletét, az ösztön elfajulásait, szóval a nő egész nemi sorsát kezdettől végig ismerteti. Most ártalmazásban az eddigi 340 lej helyett 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Kolozsvár. Kérje az olcsó orvosi könyvek teljes jegyzékét.

A szerkesztésért: Dr. STAUBER JÁNOS felel.

PILISINÉ

Kozmetikai szalonja

Verbos-ház, Minorita templommal szemben. A le modernebb eszközökkel dolgozik. Megőrzi fiatalágát és szépségét. A szépítő eljárások egész légiója áll ott a látogatók rendelkezésére.

1. Szepők eltüntetése.
2. Szemölcs irtás.
3. Archámlasztás.
4. Arovibrációk.
5. Pattanások eltüntetése.
6. Vörös bőr megerősítése.
7. Száraz, zsíros, színtelen bőr meg-szépítése.
8. Különböleg arcpakkolások.
9. Kikészítés uocára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben. — **Tanítványok az arcpakolás minden ágában úgy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek.** — Olcsó havi tisztességes bérletrendszer. Külön tisztviselő árak

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

Halló, leányok!

S. O. S. unatkozom. Az a fiatal urleány, aki hajlandó lenne egy veszélyben lévő lelkét megmenteni, írjon „Szörakozás” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhívata. 3786

HÁZASSÁG.

80 EVES, földbirtokos uriember vagyok. Tehermentes vagyonom több millió érték. Komoly házasság céljából megismerkednék házias nővel. Leveleket a feladó teljes címével „Vagyon nem fontos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhívatalába kérek. 3671

ALKALMAZÁS.

JOLFOZO mindenest vidékre keresek. Jelentkezni d. e. 12—1-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhívatalában. 3783

Parfüm szakácsnő. Ki a román nyelvvel bír, elvételk. — Jelentkezés „Minerva” gyógyszerárban. 3786

JÓMEGJELLENESÜ főnői tudó mindenes nő felvételek azonnalra Str. Crisan 10. v. Karolina-uca 11. sz. baloldali ügyvédhez. 3784

MASAMÓDOK;

önálló elő-munkások, kik több év gyakorlati rendelkeznek, 3707

állandó álláshoz juthatnak.

„GRETE” nőiálm szalon Timisoara, I. Lloyd-sor 9. Fizetési igényekkel és referenciákkal megírt ajánlatok fenti címre küldendek

LAKÁS.

3—4 SZOBAS modern lakások és egy üzlethelyiség, kiadó. Str. Marasesti I. (v. Kossuth- és Batthyány-u. sarok). 3781

EGY-KET és háromszobas lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhívatalában. » Minorita templommal szemben.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főúton kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhívatalában, a Minorita templommal szemben.

II. EMELETEN egy 3 szobás és egy 4 szobás lakás

központi fűtéssel minden melléklettel alkalmas alkalmi áron kiadó. Bővebbet Sepsyné, Piata Catedralet No. 5. 330

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADOK JUTANYOSAN jókarban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhívatalában. 3209

Csanádi Takarékbetétkönyvet azonnali megvételre keresek.

„Uranul”-iroda, városházával szemben.

Jóállapotban lévő, modernbb gyermekocsit

és 1 tábort vagy összecsukó ágyat sürgősen **vételre keresek** — Ajánlatokat: Schlatner v. Aulich L. u. 3. sz. I.

Eladók! gyönyörű keleti selyem-pirszak, keleti és hazai perzsa-összekötők, 8x4 argamán, vitrinágyak, ampr vitrin, masszív ebédő, viágos háló, egyes szekrények, állólámpák, gázresó. Veszünk készpénzért aranyat, ezüstöt, ebédőt, hálót, vitrintárgyakat, perzsa-szőnyegeket. Keresünk sürgősen szőrmehudakat, ezüsttárgyakat, zongorát, ebédőt, hálót, varrógépet, írógépet. „ARS” bizom üzlet Arad, Str. Eminescu 30. (Ortutay-palota.)

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, deurális porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, cvári ebédő és utózzőnyegeket, perzsa — szőnyegeket, szobaberendezéseket, varrógépet, vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom üzlet Arad, Str. Horia I (Szabóváros) Szuman-pal

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhívatalában.

Beraktározható

mindennemű ingóságok csekély díjazás mellett 3736 Str. Moise Nicoara (Petőfi-u) 9—11.

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebédőlk 8000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3560 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúra, ebédő plüss divány, szalon, Singer varrógép, matracok, rugany betétek, osillárok, kasszák, szongorák, festményez, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pátéfontok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb dísztárgyak. Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeg, dísztárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13., Dácia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZERT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO”. Dácia-kávéház mellett.

(8)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

A hosszú ember nem felelt, csak mélytűző szemében villództak régi hasisevők eltemetett vágyai. Vladimir pedig ijedten látta, hogy egy egészen más emberrel ül itt szemtől-szemben, mint aki két órával ezelőtt hallgatta végig május másodikának történetét a Tatlin-torony piramisának Dz emeletén.

— És Dorothy Lane? kérdezte hirtelen Jevgenij.

Masa érdeklődve vetette fel hosszú szempilláit, mintha ő is a válaszra várna, arcának ragyogó szépségén pedig a vetített távolságok misztikus reflexzei permeteztek.

— Tudod, Jevgenij, Dorothy és én mindent elárultunk egymásnak, amíg most ő elárult engem. Évek óta tudtuk már, mire megy a játék. A múlt és a jövő harcoltak kettőnkben egymással, beletekintve egymás torkába. Nagyszerű és féltelmes játék volt, elhihetitek. És nála sem volt romantika, pedig szereti a romantikát.

— És most? kérdezte Masa.

— Az ő idegei pattantották ki előbb e nagy feszültség villamos szikráját. Nem hibáztatom. Az események pattantották ki belőle ezt a szikrát, félek, hogy ez az emberson nagy feszültségének első kisülése is volt.

— Bizony, nem lehetetlen, mondta elgondolkozva Jevgenij. Talán ez lesz az első almahéj, amit nem fogsz tudni félrerugni és akkor mindnyájan elcsuszunk rajta. Ismerni kell Arisaka herceget és minisztériumát. A földkerekség legszűkebb feudális elemei és kapitalistái. Meghallod, holnap a végrehajtó bizottság ülésén. Inkább vak Sámsonként kirántják az utolsó oszlopot és magukra döntenek mindent, semhogy feladják elveiket. Mi pedig nem adunk földet nekik. Ha megtámadnak bennünket, Amerika hátkapja őket. Tudják ők ezt. Azért inkább Amerikának mennek neki, tőlünk tehetik nyugodtan.

Jevgenij elvigyorodott és nagy, csontos baljával állát simogatta.

A televízor ősi No-játék kardtáncát vetítette Nagasakiból, aztán San Francisco kikötőjét hozta hajnalfényben.

Az aranygyapju

1.

Canberrának, Ausztrália fővárosának a kétszáznegyvenemeletes Kolchis House volt a büszkesége. Fred Aston-Grant, az Ausztráliai Központosított Gyapjuipar elnöke vigyorogva magyarázta az idegeneknek:

— Hogy mért Kolchis House? Egyszerű. Jason és az argonauták Kolchisba mentek az aranygyapjuért. Nos, azt tudja, hogy ez az acélból, üvegből és betonból készült kétszáznegyvenemeletes csak látszólag épült e három anyagból. Valójában gyapjuból épült.

A bulldogarcu Fred itt szippantott néhányat ébenfapapájából, aztán még alattomosabb vigyorral tette hozzá:

— Aranygyapjuból. Mert arannyá változtatja a gyapjut. Nem? Ezért Kolchis House. Egyszerű.

Frednek minden egyszerű volt. Hogy ő, Irina Popov és Jack Aston-Grant, egy orosz falusi tanítónő és egy angol ügyvivő fia a föld legnagyobb gyapjuiparjának elnöke, hogy a Kolchis House százezer alkalmazottjának, részvényeseinek, igazgatójának sorsa az ő kezében van, hogy egyetlen vetélytársával, az Amerikai Gyapjuipar-cernnel két év alatt végezni fog egész Európa és Ázsia területén, az orosz birodalom államainak kivételével, hogy a gyapju feldolgozásában már csaknem egy évtizede elébe vágott a tanító urnak, mint ahogy ő Angliát nevezte.

Fred egyszerűnek találta azt is, hogy egy japán és két orosz féltestvére van, akik időnként kikötnek pompás aeroplánjaikkal a Kolchis House tetőzetének légikikötőjén, elbeszélgetnek vele egy-néhány órácskát különböző gazdasági, politikai, társadalmi problémákról, aztán újból kezét szorítanak és beszállnak a kétszáznegyvenes liftbe, melyek felrepítik őket aeroplánjaikhoz. Barátainak pedig vigyorogva mondta:

— Itt volt dinnerre az egyik orosz. Jól kidiszkuráltuk magunkat.

A Bushman Club tagjai mosolyogva hallgatták. Nem volt divat a spleen, lehetett mosolyogni azon, hogy a japán hadvezetőség egy titokzatos szerepű tábornoka, az orosz kormány külügyi megbízottja vagy erőműközpontjának egyik bizalmi megbízottja vitatkozik Fred Aston-Granttal, a kapitalista termelés e legszilárdabb védbástyájával. Mert a bulldogképű Fred hatalmas volt, amellyel az ausztráliai államszövetség kormányának is számolnia kellett.

2.

A Bushman Clubban négyen maradtak mindössze, Austin Chiswick-Chester, lord of Chesterbury, a szövetségi tanács elnöke, James Fisher, a Bányászindikátus ügyvivő igazgatója, Dan Corney, a híres állattenyésztő és Fred.

Corney kenguru és zsiráfjairól mesélt. E két kiveszőben lévő állatfajt ő szaporította fel újra, évtizedekig tartó kemény munka és fantasztikus találatkonyság árán. Az üzletekről nem beszélt, tudta mindenki, hogy ez altruista állattenyésztés nem ütött be rosszul Corneynek. Annál inkább szeretett belemélyedni e két állat lelkivilágának ecsetelésébe. Ezuttal is pikáns részletekkel szolgált a zsiráfok szerelmi életéből.

— Nagyon jó, nagyon jó. Mért nem tart erről előadást a rádióhallban? kérdezte a lord, fekete-keretes monokliját jobbszemébe csippentve.

— Még pedig szemléltető módon, az egyik farm helyszíni közvetítésével telehor utján, vélekedett a karvalyorrú Fisher.

— A multkor volt alkalmam látni a lantmadár szeretkezését telehoron. Igen érdekes, mondta a lord, gesztenyebarna bajszkáját pödörgetve bajjával. A lantmadár is kiveszőben van. Nem venné kézbe, Corney?

— Elsősorban benszülött farmokat kellene létesítenem, ezek is kiveszőben vannak. Itt magam is érdekelve vagyok, talán nem titok önök előtt, hogy nagymamám polynéz nő volt. A sörényemet tőle örököltem, mondta dus, fekete hajába gereblyézve ujjával.

— En azt tartom, kedves Corney, hogy ami kiveszésre van itélve, annak ki kell vesznie. Itt nem segítenek farmok, a maga zsiráf és kengurueredményeit sem tartom maradandóknak.

— Az a kérdés, Mylord, mi van kiveszésre itélve. Itt van például egy életerős faj, a japán. Kiveszésre ítélte a természet?

— Hogy is kérdezhet ilyet, dear sir Fred?

— Pedig látja, Mylord, Japán évei meg vannak számlálva.

— Arra a vészjóslatra gondol, amit időnként el-elengednek szaklapjaikban a geologus és vulcanografus urak? Humbug.

A lord legyintett szép, kisportolt, férfias kezével.

— Hogy mennyire nem humbug, Mylord, arról tudnék csevegni. Tegnap volt itt japán bátyám. Tudja, Mylord, hogy két orosz és egy japán féltestvérem van, hiszen beszéltem már róluk.

A lord mosolygott.

— Hogyne, hogyne, a két soci. És ez a titokzatos tábornok.

— Valóban, Vladimir előttem is titokzatos. Azt hinném, kémkedni jár ide, ha ő kérdezne és nem ő beszélne folyton. Most is olyan dolgokat árult el...

Elhallgatott.

— Az urak tudnak hallgatni. Saját üzleti érdekeikből kifolyólag is. Tehát folytatom. A japán probléma aktuálisává válik.

Corney merőn nézett Fred szemébe.

— Mi tudunk hallgatni, Ön mért nem tud?

Fred állta a furcsa ember tekintetét.

— Egyszerű. A bátyám nem kért titoktartásra és én hallani akarom az önök, elsősorban Mylord véleményét.

— Nos?

— Majd én beszélek Mr. Aston-Grant helyett, vágott közbe Corney. Televízoron fogtam május másodikán Tokionak egy titkos hullámbeszédét, amelynek mikrofonjait elfelejtették idejekorán kikapcsolni. Nos, hallottam, sőt láttam a kamara

ülésén egy képviselőt felszólalni, aki interpellált és élére állította a szigetek geológiai biztonságának kérdését. Nem sokat értke a nyelvükön, habár nyolc évet töltöttem Nagasakiban, életem legszébb nyolc évét. De ennyit megértettem.

— Ez még nem sok, mondta Fred szakott vigyorgásával. Bátyám azt mondja, hogy a nyolcvanegy millió japán két részre fog szakadni e mindennél fontosabb kérdésben és ez retentő dilemma elé állítja ezt az életerős népet.

A lord monoklijával játszott, széles, fekete selyemzsinóráján lóbálva azt.

— És mi lenne ez a dilemma?

— Bátyám szerint a progresszívek Szibériába akarnak áttelepülni, a konzervatívok ellenben a Pánamerikai Unió nyugati oldalát akarnák megszállni, a Panama-csatornától felfelé és lefelé. A csatorna lenne az ő Szuezuk.

— Ezzel nem sok újat mondott a kedves bátyja. A Csendes Óceán felett már hat évtizede állnak lesben az amerikaiak.

— Most majd elvállik, jól vigyáznak-e az Óceánra. Mert vagy polgárháború lesz Japánban, vagy megegyezik a két párt és engedni menni mindegyik a másikat a maga külön utján. Bátyám folytatott is tárgyalásokat Moszkvában. Nem hivatalos megbízásból. Egyéni akció volt részéről. Még a progresszívek sem bízták meg.

— Érdekes. És mivel tárgyalt?

— Két másik bátyámmal.

— Regénybeillő. És mit árult el ezekből a tárgyalásokból?

Szibéria új honfoglalói

Fred diadalmasan nézett a kengurutenyésztőre.

— Mondja, ezt nem fogta televízoron?

— Nem. De ismerem Szibériát és elmondhatom, mi volt a tárgyalások érdemi része. Szibéria roppant földterület. Tizenötmillió lakosa van, alig esik egy ember egy négyzetkilométerre. Japánban kétszázötven jut egy négyzetkilométerre. Ez mindent megmond, a tundrákat és tajzákat egy éven belül Japánok fogják lecsapolni, bevetni és beépíteni. Az arany, platina, ólom és a prémelek, iramszarvasbőrök, a fa és a szén bizonyos jelentős százalékát az orosz állam központjának fogják beszolgáltatni, ezen felül az örökké kavargó Kína rendőrei lesznek.

Fred nem vigyorgott. Megütődve bámult a bolond kengurutenyésztőre.

— Egyszerű, mondta Corney. Fred szavazárát utánozva. Csak egy kis matematika Amerikával kissé több bajuk lesz. A Csendes Óceán kigvullad. Nekünk is kijuthat belőle.

— Nos, dear sir Fred? Valóban ez volt ezeknek az előzetes tárgyalásoknak a lefolyása?

— Ez, Mylord.

— Nagyon lekötelezne, ha a kedves bátyját legközelebb elhozná hozzám. Csak úgy, magánjellegű látogatásra. Pompások ezek az új iskolájú diplomaták, pompások.

— Vladimir nem diplomata.

— Majd elvállik, majd elvállik. Én az vagyok. Engem nem lehet becsapni. Az új iskola: félre a titkolódzással, fel a kártyákkal.

— Az én iskolám: gyerünk a tőzsdére, gondolta James Fischer, a bányamester, mély hallgatásba merülve.

3.

Canberra, 1970. szeptember 3.

Kedves jó Anyám!

A munkatempó nem engedte meg nekem hosszabb ideje, hogy látogatást tegyek nálad, téged meg nem tudunk semmiképpen sem kimozdítani otthonodból, amiért nem is neheztelek, ismervén jól elveidet. Így szokásom ellenére irni vagyok kénytelen. Mindig örülök, ha Vladimir, Szergej, vagy Jevgenij meglepnek. Mindhárom szeretem, mintha nem is féltestvérek, de édes testvérek lennének, egy apától, holott három apánk milyen különböző volt. Ami közös bennünk, a felelősségtudás és szívósság, a kötelesség teljesítéséért elszánt akarata, azt tőled kaptuk mindnégyen, tőled, aki most is gyermekeket tanítsz egy faluban és több gondot fordítasz rájuk, mint saját négy fiadra.

(Folytatása következik).